

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASI
SOSYALİZM
İÇİN

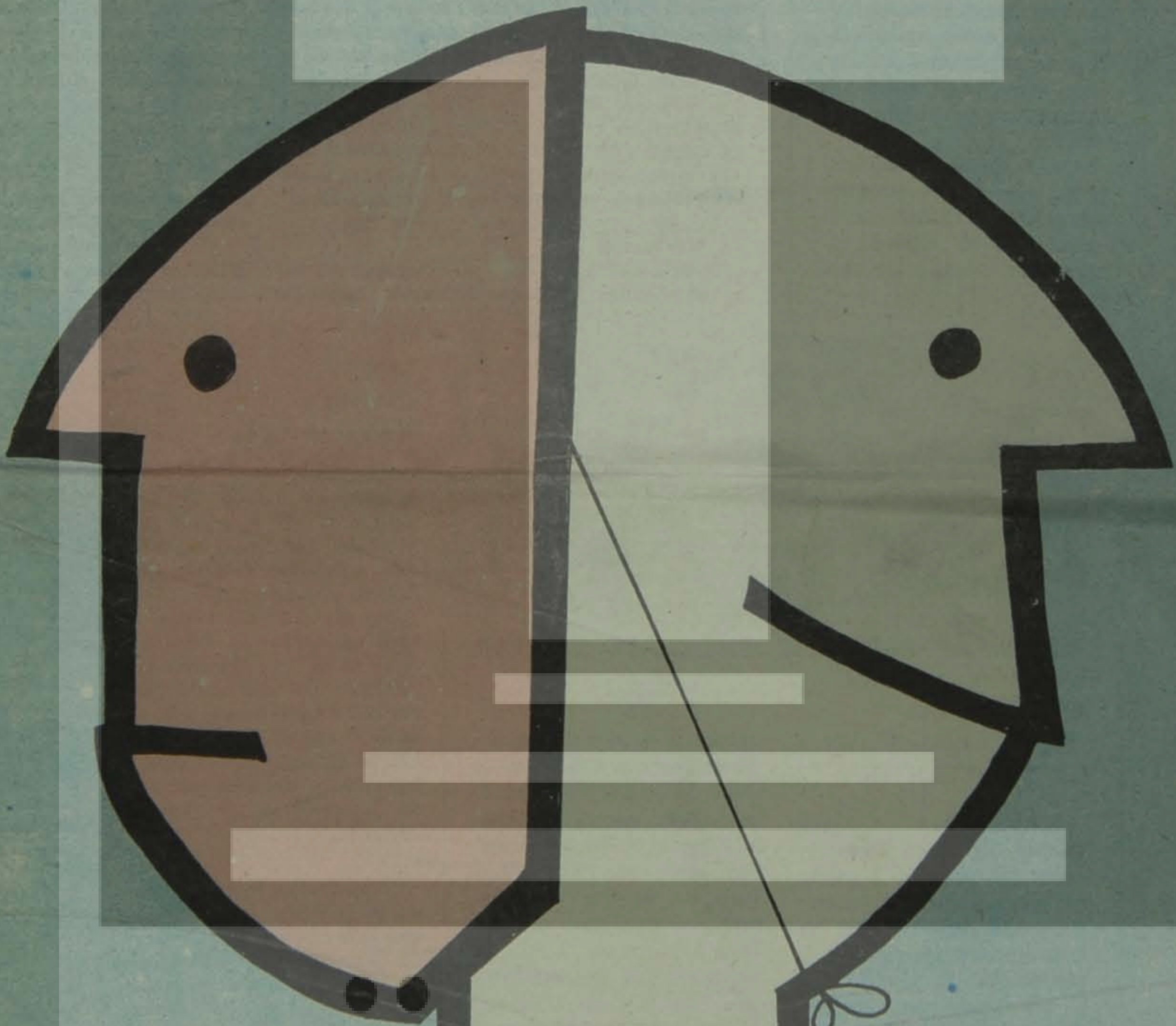
YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 271 17 HAZİRAN 1980 25 LİRA

HÜKÜMET
ÇİRPİNİYOR...

YA CHP

YÖNETİMİ!

TUSTAV

* MHP, CHP'YE NEDEN SALDIRIYOR * ECEVİT DÖNGÜ * ELLİ BİN İŞÇİ DİRENİYOR * DİSK GENEL KURULUNA DOĞRU (3) * "ORKESTRA ÖZAL" EŞLİĞİNDE EMPERYALİZMLE SON TANGO * FAŞİZME KARŞI MÜCADELENİN BÜYÜK ÖĞRETMENİ: GEORGI DİMİTROV * PARTİ HERŞEYİN ÜSTÜNDEDİR * SİYAYA HAYIR * ÇORUM: HALKIN ÖRGÜTLÜ BİRLEŞİK DİRENİŞİNİN ZAFERİ * DEVRİMCİ OLANAKLARI YARATMAK * LİSELİ GENÇLİĞİN TATİLE GİRMEYEN KAVGASI * NAZİM HİKMET VE MARKSİST ESTETİK * MARKSİST-LENİNİST BİLİNÇTE SOSYALİST AHLAK * ÜRETİME YÖNELİK EĞİTİM VE ÜSS... *

★ ÇETİN'İN ÖLÜSÜNDEN KORKUYORLAR!

Üsküdar çarşısında faşistlerce vurulan ve geçtiğimiz günlerde yeğeni Hakani da yitirdiğimiz Çetin Yücel'in cenaze töreni, başta sıkıyönetim olmak üzere, güvenlik kuvvetlerinin baskısı altında yapıldı.

Törenin yapılacağı cami bir gün önceden resmi makamlarla görüşülerek belirlenmiş, gazetelere ilanlar verilmişti. Erken saatlerden itibaren camide toplanmaya başlayanlar, cenaze arabasının güvenlik kuvvetlerince başka bir camiiye götürüldüğünü öğrendiler. Ayrıca, bir grup faşistin silahlarını gösterecek çarşı içinde dolaşmaya başladıkları ama güvenlik kuvvetlerinin bunlara müdahale etmedikleri görüldü. Faşistler, grubun üzerine ateş açtılar. Törene katılanlarla faşistler arasında çıkan çatışmada kaçımayı başaramayan ve dayak yiyen faşistler ve bunların elebaşı silahlarıyla birlikte yakalandı, güvenlik kuvvetlerine teslim edildi. Olayın tanıkları karakola gittiklerinde suçlu işlemi gördüler ve bizzat Üsküdar F'm-niyet Amirinin saldırısı ile karşılaştılar. "Güvenlik Önlemleri"nin sadece törene katılanlara yöneldiği açıkça gözlemlendi. Saygı duruşuna müdahale edildi.

Türkiye İşçi Partisi İstanbul İl Başkanı Selim Mahmutoğlu Çetin Yücel'in mezarı başında yaptığı konuşmada "Güvenlik kuvvetlerinin olay çıkarma iştahı içinde davrandıklarını, onların ekmeğine yağ sürmek niyetinde olmadıklarını, Çetin Yücel'in törene katılan bütün arkadaşları adına yalnız kendisinin yumruğunu kaldırarak herkes adına bu saygı duruşunda bulunacağını" belirtti.

Çetin Yücel'in cenaze törenine katılan yüzlerce arkadaşı, onun ölüsünden bile korkuluğunu gördüler.

▲ "Bayrağın yere düşmedi Çetin Yoldaşı!"

DİKERDEM: "TÜM YURTSEVER PARLAMENTERLERİN SİA'YA KARŞI ÇIKMASINI BEKLİYORUZ!"

İSTANBUL - Türkiye Barış Komitesi Genel Başkanı Mahmut Dikerdem, bütün parlamenterlere SİA'nın reddedilmesini isteyen bir çağrı mektubu gönderdi. Dikerdem'in mektubunun son bölümü şöyle:

"Türkiye Barış Komitesi, halkımızın ABD emperyalizmine teslimiyeti kesinlikle reddettiğinin bilincinde olarak, barıştan ve bağımsızlıktan yana olan tüm yurtsever parlamenterlerimizin Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'nın TBMM'de onaylanmasına karşı çıkmalarını beklemektedir."

Barış Komitesi ayrıca 22 Haziran günü İstanbul Barosu salonunda, "Bölge Barışı Açısından Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması" konulu bir konferans düzenledi. "Barış ve Ulusal Bağımsızlık Açısından Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması" başlıklı bir broşür yayınlandı.

Ayrıca Barış Komitesi Kadınlar Komisyonu da toplumsal yaşamın aktif kesiminde yer alan kadınları SİA'ya karşı mücadeleye katılmaya çağırarak bir çağrı mektubu hazırladı.

BİRLİK DAYANIŞMACILARIN KATILMADIĞI TOPLANTIDA MUTLUAY: "GÖRÜŞ AYRILIKLARI MÜCADELENİN ÖNÜNE ENGEL OLARAK ÇIKARILMAMALI..." DEDİ

BURSA - TİP ve TSİP'in birlikte düzenledikleri Kölelik Anlaşması SİA'ya Hayır toplantısı 8 Haziran Pazar günü yapıldı.

Toplantıda TİP Başkanlık Kurulu Üyesi Gündüz Mutluay ve TSİP MYK Üyesi H. Hasan Çebi birer konuşma yaptılar.

Gündüz Mutluay konuşmasında Türkiye'nin emperyalizmle ilişkilerinin ve ikili anlaşmaların nasıl geliştiğini

belgelerle açıkladı. Emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı mücadelenin tek bir cepheye indirilmesinin zorunluluğu üzerinde duran Mutluay, demokrasi güçlerinin aralarındaki görüş ayrılıklarını mücadelenin önüne engel olarak çıkarmamaları gerektiğini söyledi.

Çalışmalardan ve toplantıya düzenleme sorumluluğundan çekilen Birlik-dayanışmacıların dinleyici olarak da katılmamaları olumsuz karşılandı.

SAKARYA EMNİYET MÜDÜRÜNDEN İŞKENCENİN HESABI SORULACAK!

● SAKARYA - 6 Haziran akşamı polisler Emniyet Müdürü başkanında, Türkiye İşçi Partisi Sakarya İl Örgütü'nün lokalini bastılar. İl Başkanı Adem Gürdoğan'ın "Parti lokaline giremezsiniz" uyarısına bizzat Emniyet Müdürü küfürle ve fiili saldırılarla karşılık verdi. Partiye ait evraklar, yayınlar ve Parti'de bulunanlar Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. 10 kadar polis daha önce lokalde ağır şekilde saldırıya uğrayan Adem Gürdoğan'ı ara sokaklardan yolu uzatarak ve sürekli döverek yaya olarak emniyete götürdüler. Gürdoğan uğradığı saldırıdan ötürü daha yoldayken bayıldı.

Gözaltında tutulduğu 3 gün boyunca sürekli işkence edilen Gürdoğan hakkında "güvenlik

kuvvetlerine mukavemet ve komünizm propagandası yapmak" iddiasıyla dava açıldı. Adem Gürdoğan'ın Adli Tıbbı sevk talebi engellendi, direnmesi üzerine Devlet Hastanesi'nde muayenesi yapıldı. Muayene sonunda kaburga kemiklerinin kırık olduğu, ciğerlerinin zedelenmesi nedeniyle ağzından sürekli kan geldiği saptandı ve Göğüs Cerrahisi olan bir hastaneye sevk yapıldı.

Çıkarıldığı mahkeme ise TİP İl Başkanı hakkında açılan dava için takipsizlik kararı verdi.

Bu arada olayı protesto eden bir bildiri dağıttıkları için Sakarya TİP örgütü üyeleri de gözaltına alındılar ve emniyete işkenceye uğradılar.

TİP, TSİP, BD, CHP, TÜM DEMOKRATİK GÜÇLER EYLEM BİRLİĞİNDE...

ALTAN TUNA:
"SİA MECLİSLERDEN
GEÇME YECEKTİR!"

ÇANAKKALE - "İşçi, memur, öğretmenin kıyımı ve hayat pahalılığını protesto yürüyüş ve mitingi" 7 Haziran Cumartesi günü kalabalık bir halk topluluğunun katılımıyla gerçekleşti.

TİP İl Sekreteri, CHP İlçe Sekreteri ve bir kooperatifçinin tertip komitesini oluşturdukları gösteride, TÜTED Genel Başkanı Aykut Göker, CHP milletvekilleri Altan Tuna ile Orhan Caneri birer konuşma yaptılar.

Önceden belirlenen ilkelere bütün katılanların titizlikle

uyduğu mitingte kıyım ve sürgünler üzerinde duran Aykut Göker SİA'nın teknik elemanlara etkisini anlattı. Çanakka- le Milletvekili Orhan Caneri'den sonra söz alan Altan Tuna da, SİA'nın meclislerden geçmeyeceğini belirtti. Tuna konuşmasını "sosyalistler, devrimciler, ilericiler, halkçılar faşizme karşı mücadelede tek bir yumruk olalım" diye bitirdi.

TİP, TSİP, BD ve CHP'ilerin birlikte Genç Öncü, İGD SGB, Genç-Der'li ve CHP gençlik kollarından gençler, YSE-İŞ, Genel-İŞ, Tek Gıda-İŞ Sendikaları ve kitie örgütleri mitingde katıldılar.

NEREYE GÜLNAR KAYMAKAMI?

● GÜLNAR - Gün Sazak'ın ölümü bahane edilerek bütün Türkiye'de girişilen faşist saldırılar Gülnar'a da sıçratıldı. Faşistler, önce Erdemli ve Anamur'dan da getirdikleri militanlarıyla sokakları ve işgale kalkıştılar. Ancak bu faşist saldırı Genç Öncülerin önderliğinde geri püskürtüldü. Bu kez CHP lokalini bastılar. CHP'iler bu durum karşısında bile AP ve MHP ile işbirliğini seçtiler. Ortaklaşa bir karar aldıklarını açıklayarak "gençlerin bir hafta sokağa çıkmaması"ni istediler.

Aynı günlerde faşistler polislerin de desteğinde sokakları yazırlarla doldurmaya giriştiler. Yazırlar Genç Öncüler ve Kurtuluşçular tarafından hemen silindi ve duvarlar "faşizmi ezeceğiz" sloganlarıyla süsledi.

Hemen ertesi gün faşistler 16 yaşındaki Genç Öncü Sebahattin Ülke'yi ve Hüseyin Şen'i bıçakla yaraladılar. Uçameliyat geçiren Sabahattin Ülke'nin yaşamı halen tehlikede.

Gülnar'da saldırılar faşistler olduğu halde, polis, tüm ilericilerin özel olarak da Türkiye İşçi Partisi Yönetim Kurulu Üyelerinin evlerine baskınlar düzenlemeye başladı. Bu aramalarda hiçbir arama izni yoktu, ancak kaymakam vardı.

Faşist saldırılar da, kaymakamın faşistleri kollayıp devlet güçlerini ilericilerin üzerine saldırtması da sökmeyecek. Her hal ve şartta görev başında olan bilimsel sosyalistler, tüm ilerici güçlerle birlikte Gülnar'da saldırı ve provokasyonları boşa çıkartacaklar.

* GÜNOL AK

YURTDIŞINDA "BOZKURLARA KARŞI MÜCADELE BİRLİĞİ"!

● BATI BERLİN - İşçi Kültür Merkezi, Demokratik İşçi Derneği ve Halkçı Devrimci Birliği'nin de içinde bulunduğu 16 ilerici örgüt, "Bozkurlara Karşı Mücadele Birliği"ni oluşturdu.

Birlik, MHP destekli Demirel Hükümetinin işbaşına gelmesinden bu yana Türkiye ve Almanya'da artan faşist saldırı ve örgütlenmeye, cinayetlere karşı 10.000 bildiri dağıttı. Faşist tehdit ve baskıların son bulması ve faşist saldırıların üzerine gidilmesini isteyen onbinlerce mektubun Berlin Belediye Başkanlığına postalanması da sürüyor.

DÜNYANIN EN CİDDİ ADALET BAKANI BİZDE!

● BRÜKSEL - Avrupa Konseyi Adalet Bakanları Toplantısı için Avnıpa'da bulunduğu sırada, AP hükümetinin Adalet Bakanı Ömer Ucuza, büyükelçilikte, Türk denekleri temsilcileriyle yaptığı görüşmelerde şunları söyledi:

"Türkiye'de her şeyi yapmışız, ancak hapisaneleri düşünmemişiz. Hapisaneleri şimdi düşünmeye başladık. Bolbol hapise yapmıyoruz. Hapise tikilince komünistler de bizim fikrimize gelecekler."

• YABAN ELLERDE MÜSLÜMAN MEZARLIKLARI

Avrupa'daki Türkiyeli işçilerin yeryer oluşturduğu müslüman mezarlıkları, bu yırttan-obadan, bu düzenden-topraktan kopuşun ve "kabcılığın" birer simgesi olarak duruyor gözler önünde. Üstünü Türkiye'ye göndermek 300 bin lirayı aşan bir gider gerektiriyor diye mi, yoksa artık kendisini Türkiyeli saymanın bir göstergesi mi? Avrupalı bir azınlık kavim olmaya alışmak mıdır bunun altında yatan? Gerekçesi ne olursa olsun, Avrupa'da müslüman mezarlıkları oluşmaya başlamıştır. Ve bu mezarlıklarda, yalnızca Türkiye işçi sınıfının yabancı ellerde unutulmuş talihsiz evlatları değil, Türkiye'nin işbirlikçi büyük sermayesinin kokuşmuş düzeni de yatmaktadır. Kokuşmuş... Çürümüş... Ve bir daha gelmemek üzere gidecek olan!

HALKIN ÖRGÜTLÜ BİRLEŞİK DİRENİŞİNİN ZAFERİ

☆ ÇORUM- MHP destekli AP Hükümetinin kurulmasıyla faşist baskıların yoğunluk kazanmaya başladığı Çorum'da, Gün Sazak'ın öldürülmesi bahane edilerek tırmandırılmaya çalışılan faşist terör, halkın kararlı, bilinçli ve örgütlü tepkisiyle bozguna uğratıldı.

29 Mayıs günü Türkiye İşçi Partisi üyesi ve Genç Öncü Şerafettin Renkli ve Fikret Sutekin, SİA'ya Hayır mitingi için propagandacı çalışması yaparken polislerin desteğinde faşistlerin saldırısına uğradılar ve yaralandılar. Olayın duyulması üzerine Çorum'un bütün ilericileri, saldırının Gün Sazak'ın öldürülmesinin ardına denk gelmesinin amacını değerlendirdiler ve daha geniş boyutlara ulaşabileceğini gördüler. Halkın faşist teröre duyduğu büyük kin bir anda kentün tüm sokaklarının harikatlarla çevrilmesi biçiminde somutlandı. Faşistler ve onları sürekli destekleyen polis bu ani ve kesin tepki karşısında geri çekilmek zorunda kaldılar. Bunun üzerine faşistler tüm kentte yaygın bir terör hareketine giriştiler. Özellikle ilericilerin oturduğu Milönu Mahallesi hedef seçilmişti. Milönu'ye giren bir polis otomobili halkın üzerine rasgele ateş açmaya başladı. Ancak hazırlıklı Milönu halkı olayı kayıp vermeden atlatmasını bildi.

Faşistler bu kez ilericilere ait işyerlerinin ve evlerin camlarını kırmaya, yağmalamaya giriştiler.

Çorum halkı barikatları yükseltmeye başladı. Bankatları bulundu-

▲ "Faşizm, halkın barikatlarını aşamadı"

ğu sokak ve mahallelere üç gün hiçbir polis, hiçbir faşist sokulmadı. Saldırılardan halkın kararlı direnişini kıramayacağını açıkça gören "yetkisz yetkililer", bu kez askeri birlikleri davet ettiler. İşçi İşçileri Bakanının, Emniyet Genel Müdüünün ve Jandarma Genel Komutanının imdadına çağrılmasına kadar vardılar. Ancak "başarısızlıkları", görevden alınmaları sonucunu verdi.

Bu arada Çorum halkı kendi direniş komitesini de oluşturmuştu. Artık Çorum'da halkın güvenliği bu komiteye konulacaktı. Çorum halkı kadını erkeği, çoluğu çocuğuyla barikalarda bekliyordu. Geceleeri alanlarda ve sokaklarda nöbetler tutuluyor, faşistler tutunmaya çalıştıkları mevzilerden birer birer sökülüp atılıyordu. Bütün sokaklarda, meydanlarda neredeyse bir bayram havası esiyor, yemekler bile evde değil barikalarda, hep birlikte yeniyordu. Halka yönelik faşist saldırının destekçisi polisler, ancak askerin yardımıyla evlerine gelebiliyor ve eşyalarını alıp kaçırmaktan başka yol bulamıyorlardı.

Kararlı bir biçimde direnilen sokaklara giremeyeceğini anlayan polis faşistlerle yeni saldırı planları tezgahlama peşine düştü. Bu planlardan biri de alevi-sünni ayrımını yapay biçimde körüklemeye çalışmaktı. Bu plan da başarılı olmadı. Bütün girişimlerine karşın Çorum'u bir Kahramanmaraş yapamayacaklarını anlayan faşistler, kent terkedip aynı oyunları ilçelerde tezgahlamaya koyuldular.

Çorum'da şimdi durum sakin. Faşist saldırı geri püskürtülmüş durumda. Bu, ancak halkın kararlı ve bilinçli direnişi ile mümkün kılındı. Bilinç ve kararlılık faşist tezgahı bozdu.

Çorum direnişi güç ve eylem birliğinin önemini bir kez daha vurgulamış oldu. Kendiliğinden gelişen bu direniş, ileriye dönük güç ve eylem birliğinin ilk adımı oldu. Birlikte, omuz omuza faşist saldırıyı püskürtün ilericiler, demokratlar ve bilimsel sosyalistler, demokrasi güçlerinin örgütlülüğünün ve halkın birleşik gücünün, başarıya ulaşmanın tek yolu olduğunu bir kez daha gördüler. ■ hüseyin birdal

☆ "1 EKMEK, 1 PAKET BAFRA, 1 PAKET MAKARNA, YARIM KILO NOHUT" YAŞASIN GREVCI İŞÇİLERLE DAYANIŞMA!

İZMİR- Süren grevlere iki yeni işyeri daha katıldı. Tarış Üzüm İşletmesi ve İmesko. TİP Bornova ilçesi dayanışma amacıyla pazar yerinde iki tezgah açtı. Elde edilen gelir her hafta bir işyerine yardım olarak veriliyor. Geçtiğimiz hafta İzmir Merkez İlçe tarafından açılan "1 Ekmek, 1 Paket Bafra, bir paket makarna, 1/2 kg. nohut veya fasulye" kampanyası sonuçlandı. Yiyecekler topluca grevci Üzüm İşletmesi işçilerine götürüldü. Grev yerinde halay çekildi, türküler, marşlar söylendi, konuşmalar yapıldı. Ayrıca ilgilyle izlenen bir tiyatro gösterisi sunuldu. Grevci işçilerle dayanışma, kapsamı genişleyerek sürüyor.

hükümetin ve CHP'nin çarpınışları

Demirel Hükümeti sallanıyor. Demirel ve temsilcisi olduğu tekeli burjuvazi ülkeyi yönetmede derin bir acz içinde. Parlamento içinde de 14 Ekim seçimlerinden sağladığı itiban yitirmeye başladı Demirel.

Bu hükümet düşürülmelidir. Bu mümkündür. Mümkün olanı gerçekleştirmek için ne yapılmalıdır, sorusunu doğru cevaplamak ve gereğini yerine getirmek gerekiyor şimdi.

Sınıf çelişkileri keskinleşiyor. Tekellerin, orta ve küçük sermayeyi de içine alan saldırısı sınıfsal safılaşmada işçi sınıfının tekeli burjuvaziye tecrit olanaklarını artırdı. Emperyalizmin ve tekellerin iktidara karşı hoşnutsuzluk toplumun baskı ve sömürü altındaki bütün sınıf ve tabakalarını sarıyor. Emperyalizme bağlılığın kölelik ilişkilerine dönüştürülmesi, tekellerin doymak bilmez sömürüsünü yoğunlaştırmak için birbiri ardına alınan önlemler ve nihayet karşı devrimci güçlerin bütün olanaklarıyla yürüttüğü saldırı, emperyalizmi ve faşizmi yenmenin nesnel olanaklarını yaratıyor. Kitleler bugün acil bir talep olarak faşist diktatörlüğe geçiş olanaklarını hazırlayan bu iktidara son verilmesini istiyor. Hükümetin düşürülmesi için mücadelenin, etkin kitle hareketlerini ortaya koymanın olanakları var. Ama bu olanakların önünde mutlaka aşılması gereken engeller de var.

Bu engellerden birini, önemli birini CHP yönetimi ve Ecevit teşkil ediyor. Ecevit ve CHP yönetimi Hükümeti düşürme yolunda girişimlere ve "diyaloglara" başladığı günlerde, Hükümetin düşürülmesi için yürütülmesi gereken mücadelenin önünde önemli bir engel olmaya devam edeceğini de yeniden ortaya koydu. CHP'nin sağ merkez yönetimi sunduğu raporla ve Ecevit yaptığı konuşmayla Küçük Kurultay'da parti tabanına ve kitlelere sahte umut pompalamaktan başka birşey yapmadı. Hükümetin düşürülmesi ve faşist diktatörlük tehlikesinin önlenmesi için bir şey yapmadı.

Ecevit bir başka şeyi yapmaya önem verdi ve özen gösterdi. Konuşmasını kendi solunu suçlamaya ayırdı. Kendi soluna duvar çekerken sağla uzlaşmanın, tekellerin kendisine yeni bir kredi açmasının olanaklarının yaratılmasını gözetti. Ecevit tekellere yardımın yollarını ortaya koyarken, kendi sağ politikasını, bu politikaya tepki duyan parti tabanına karşı savunmaya çalıştı. Bilimsel sosyalizmle maceracılığı, goşizmi özdeş göstermeye, birbirine karıştırmaya özen gösterdi. Bu çabada kitlelerin taleplerine cevap vermeyen, kitlelerin mücadelesinin önüne engel olan sözde muhalefet stratejisinin iflasını yaşamının ezikliği, kompleksi vardı.

CHP Küçük Kurultay'ından bir "silkinisi" bekleyenler için bir kez daha "dağ fare doğurdu". CHP tabanı ve yerel yöneticilerine azıtan faşist saldırganlık karşısında oturup paşa paşa beklemeleri öğütledi. CHP tabanı ve orta kademe yöneticileri, faşist saldırıların, doğrudan kendilerine yönelen cinayetlerin Ecevit'in öğütünü tutarak önlenemeyeceğini bildiklerini de tam bu sıralarda somut örneklerle gösterdiler.

Bilimsel sosyalistlerin demokrasi güçlerine, onların mücadelelerine ortak öncülük için güçlerini birleştirdikleri ve ısrarlı, kararlı bir mücadele sürdürdükleri oranda emperyalizme, faşizme karşı CHP'liler TİP'lilerle, TSİP'lilerle, Birlik Dayanışmacılarla ve diğer politik güçlerle birlikte omuz omuza alanlara çıktılar. Emperyalizme, faşizme, şovenizme ve tekellerin egemenliğine karşı demokrasi cephesinin örülmesi için güçlü ve ortak bir öncülüğün yaratılması yolunda atılan yeni adımlar bu çabaların daha düzenli ve sürekli kılınmasını sağlayacak. Bilimsel sosyalistlerin öteki demokratik güçlerle birlikte CHP yerel örgütlerine, CHP'li işçi ve emekçilere uzattığı dostluk elinin tutulmasını CHP'nin sağ merkez yönetimi artık kolay engelleyemiyor. Artan faşist tehlike ve öteki nesnel gelişmeler, bu gelişmeleri değerlendiren bilimsel sosyalistlerin izlediği doğru politikalar CHP tabanının demokrasi mücadelesi saflarına daha kitlesel ve daha kararlı olarak katılmasını sağlıyor.

CHP merkez yönetimi ve bu politikanın baş mimarı Ecevit izledikleri sağ politikanın batağında çarpınırken, Hükümetin düşünülmesi ve faşist diktatörlük tehlikesinin önlenmesi için yürütülen mücadele geliyor.

■ gündüz mutluay

LATİP CAN DOĞDU

Ankara Bahçelievler'de 8-9 Ekim 1978 gecesi 6 yoldaşıyla birlikte faşist katillerce öldürülen oğlum Latif'in bir kardeşi oldu.

Adını LATİP CAN koyduk.

Bağımsızlık/ Demokrasi/ Sosyalizm mücadelesine kutlu olsun!

Babası: İHSAN CAN

▲ "Karadeniz'in yiğit emekçi kadınları Pazar'daki direnişte"

KARADENİZ'İN YİĞİT ÇAY EMEKÇİLERİ "KONTENJAN" BOYUNDURUĞUNU KIRIYOR!

RİZE - Çayın birinci sürgün döneminde, ilk 15 günden bu yana çay yaprağı alımına "kontenjan" uygulanmasıyla başlandı. Bu uygulamanın çay üretiminin gerçekleriyle bağdaşmaması ve belirlenen taban fiyatının gülünçlüğü, çay emekçilerinin yoğun tepkileriyle karşılaştı.

Çay-Kur personelinin faşistleştirilmesi girişimi, işçilerin toplu iş bırakımıyla sonuçsuz kaldı. Çay üreticisi köylüler, Ardeşen'de Rize-Artvin yolunu dört saat işgal ettiler. Kemalpaşa, Fındıklı, Ardeşen, Pazar ilçelerinde çeşitli fabrika işgalleri gerçekleştirildi. Ve kitlelerin örgütlü mücadelesinin somut kazanımı olarak, Pazar'da bilimsel sosyalistler öncülüğünde gerçekleştirilen direnişlerle Pazar ilçesinde "kontenjan" uygulaması kaldırıldı.

Karadeniz'in yiğit çay emekçileri mücadeleyi bilinç, kararlılık ve mlitanca bir dirençle yürütüyorlar.

■ sinan hatırnaz

MHP CHP'ye NEDEN SALDIRIYOR?

■ Leyla Ekin

Faşist terörün son zamanlarda ulaştığı önemli boyutlardan biri, hedef olarak gittikçe daha büyük oranlarda CHP yerel yöneticilerini ve tabanını seçmiş olması. CHP'nin ürkek tutumuna karşın MHP, CHP'yi Gün Sazak'ın ölümünün sorumlusu ilan ediyor.

CHP faşist terörün sınıfsal temellerini, örgütsel dayanaklarını görmekte ısrar ettikçe MHP'nin saldırıları daha da keskinleşiyor. Görünen o ki CHP, kendi solundaki demokrasi güçlerinden, bilimsel sosyalistlerden kendini soyutlama politikasını sürdürse bile faşist hareketin bu saldırıları azalmak bir yana artacak. Bu saldırı yalnızca tekeli sermayenin ve genici faşist politik sözcülerinin CHP'yi köşeye sıkıştırmak ve teslim almak amaçlarıyla smurtu değil. Faşist hareketin kitle tabanını genişletmesi açısından da CHP'ye yönelik saldırıların önemli işlevi var.

Faşizmin asıl hedefi her zaman işçi sınıfı ve onun sınıf örgütleridir. Bu gerçek, ekonomik ve politik örgütlenişini hangi düzeyde olursa olsun, en geniş işçi kitleleri tarafından bilinir. Bu nedenle faşist hareketin, tüm çabalarına karşın doğrudan doğruya işçi sınıfı arasında örgütlenilemesi, işçi sınıfını kazanabilmesi mümkün değildir.

Bu yüzden faşizm, işçi sınıfına kendince son ve kesin darbelerini vurmadan önce bu darbeye yanma alabileceği, desteğini görebileceği, hatta fiilen bu darbeye kullanılabileceği sınıf ve tabakalar içinde kitle tabanı edinmeye çalışır.

Tekeli sermaye işçi sınıfına yönelik saldırısını bir orta sınıflar baraketi biçiminde örgütlemeye çaba gösterir.

Ancak III. Enternasyonal'de bu konuda sürdürülen tartışmalar 7. Kongre raporuyla noktalanmış ve şu biçimiyle Rapor'da yer almıştır: "Hayır; faşizm bir sınıflar-üstü egemenliği değildir ve küçük burjuvazi egemenliği ya da lumpen proletaryanın finans kapital üzerindeki egemenliği değildir. Faşizm, doğrudan doğruya kendisi, finans kapitalin egemenliğidir..." Faşizmin bu gerçek içeriğini özellikle ve önemle belirtmek gerekir; çünkü sosyal iki yüzünlüğünün maskesi, faşizmin bir çok ülkelerde, buhran sonucu yoldan çıkmış olan küçük burjuva kitleleri ve hatta geri kalmış proletarya tabakalarının belirli kesimlerini bile peşinden sürüklemesine olanak hazırladı." (Dimitrov, Seçme Eserleri Cilt I, S. 176)

Faşist hareketin orta sınıfların desteğini alabilmesi için yürüttüğü demagogik antikapitalist propagandanın amacı da, küçük burjuvaziyi örgütleyerek faşist hareketi bir yığın hareketi haline dönüştürmektir. Bu temeller üstüne yükselecek bir faşist diktatörlük, tekeli sermaye, işçi sınıfına ve demokrasi güçlerine saldırısını kendi sınıfsal temellerini gizleyerek sürdürme olanaklarını verir.

Türkiye'de küçük burjuva tabakalar ve orta sınıflar büyük ölçüde CHP tabanında yer almaktadırlar. Faşist hareketin CHP'ye saldırısının temel nedeni budur.

Burada biraz tathe dönmekte yarar var. İtalya'da faşist hareketin adam adam tımanışını anılatıken Togliatti şunları söylüyor:

"Faşist Parti, ilkin, yığın tabanı faşizmin başlangıçtaki kendi yığın tabanına benzeyen partilere saldırdı. Böylece, Reformist Partiden önce Halk Partisi'ne, Komünist Parti'den önce Reformist Parti'ye saldırdı. Niçin? Halk ve Reformist Partilerine karşı savaşım bu dönemde bize karşı olduğundan daha büyük bir şiddetle sürdürüldü, çünkü bu partilerin yığın tabanı faşizmin başlangıçtaki yığın tabanına benzeyordu: Onlar küçük ve orta burjuva tabakalarını,

köylü tabakalarını sesleniyorlardı; faşizmin bir yığın partisi olmak için kendi saflarında yer almalarını istediği aynı tabakalara sesleniyorlardı. Bu yığın tabakalarını kazanmak ve elden kaçırmamak için, yoğun bir siyasal savaşında anlatımını bulan keskin bir rekabet başladı." (Faşizm Üzerine Dersler, s. 68)

Türkiye'de bunun tam da İtalya'da olduğu sırayı izlediğini söylemek mümkün olmayacaktır elbet. Ancak temelde güdülen amacın ve izlenen yolun pek farklı olmadığı da bir gerçektir. Türkiye'de başlangıçta salt utçuk, şoven milliyetçi motiflere dayalı olarak gelişen faşist propaganda neden daha sonra birdenbire Türk-İslam sentezi haline dönüştü?

O zaman hedef daha çok Millî Nizam Partisi'nde örgütlenmeye çalışan, tekellerin gelişmesinden duydukları hoşnutsuzluğu dinci ideolojilerle tepkiye dönüştüren orta tabakalardı. Ve faşist hareket bu operasyonunda başarılı oldu. 77 seçimlerinde de bu başarının meyvalarını topladı. Bu seçimlerde görülen olgu şu idi: Özellikle Orta Anadolu'da MNP'ye-MSP'ye oy veren geniş bir seçmen kitlesi büyük oranda MHP'ye kaymıştı. MSP'nin yitirdiği milletvekili sayısı ile MHP'nin bu bölgede kazandığı milletvekili sayısı hemen hemen aynıydı.

Şimdi MHP'nin CHP'ye uyguladığı saldırı politikasının özü de bir yönüyle aynı. Belli farklılıklar da var elbet. Örneğin MHP, İslamcılık meselesinde olduğu gibi CHP'nin ideolojik malzemelerini almak ve kullanmakla yetinmiyor. Gerçi, CHP programında küçük burjuva tabakalara ve köylülere vaad edilenler ile MHP'nin bu kesimlere yönelik propagandasında açık benzerlikler var. Örneğin halk sektörü-millet sektörü veya köy kentler gibi. Bu ve daha başka benzerlikler MHP'nin CHP ile aynı kitle tabanını kullanarak oynadığını gösteren bazı olgulardır.

MHP, sürekli olarak CHP'yi "komünistlik"le, terörün koruyucusu olmak"la suçlayarak, CHP Merkez yö-

netimini gittikçe daha sağ, genici bir tutum almaya itmeyi planlıyor. Bu plan belli ölçülerde meyvalarını da veriyor. Ecevit her vesileyle sosyalistlere ne kadar karşı olduğunu, "komünizmi en iyi CHP'nin önleyebileceğini" yinelemek ihtiyacını duyuyor.

Öte yandan MHP'nin CHP tabanına saldırısı da, CHP tabanındaki geniş yurtsever yağınları, orta tabakaları, küçük burjuvaları umutsuzluğa düşürmeyi, dağıtmayı, bir güç arar duruma getirmeyi hedefliyor.

CHP faşist harekete ve onun arındaki emperyalizme, tekellere kesin ve açık tutum almaktan kaçındıkça bir parti olarak kendi varlığı da ciddi tehlikelerle karşı karşıyadır. Bu, sadece faşist bir diktatörlük CHP'nin siyasal bir örgüt olarak varlığını sürdürmesine izin vermeyeceği için böyle değildir. Faşist diktatörlüğün t mandırılan sürecinde de faşist baraket için CHP'nin kitle tabanını dağıtılmasının, yok edilmesinin büyük önemi vardır. Ve bu yalnızca CHP'nin değil, tüm demokrasi güçlerinin sorunudur. Bunu önlemenin yolu da elbette, CHP yöneticilerinin yaptıkları gibi kendi tabanlarını demokrasi güçlerinden, bilimsel sosyalistlerden soyutlamak, kendi solundaki bütün siyasal örgütlenmelere sırtını dönmek, anti-faşist demokrasi cephesinde yer almaktan ısrarla kaçınmak değildir.

CHP örgütüne ve tabanına bu gerçeği anlatmak bilimsel sosyalist hareketin kaçınılmaz görevidir. Ve bu ikili bir görevdir. Bir yandan CHP merkez yönetiminin faşizme teslimiyet anlamına gelen sağ gerici politikanı teşhir edilmesi, CHP yönetimi faşizme karşı kesin tutum almaya zorlanmalı; öte yandan CHP içinde örgütlenmiş geniş demokrat yağınlar anti-faşist mücadelenin içine çekilmesi, demokrasi cephesine kazanılmalıdır.

Çünkü faşizm işçi sınıfına, onun sınıf örgütlerine ve emekçi kitlelere sadece bir diktatörlük olarak iktidara yerleştiği zaman saldırıya geçmez. İktidara tımanış sürecinde de işçi sınıfına saldırır ve bu saldırısını küçük burjuva tabakalarını kullanarak, bu tabakaları işçi sınıfına fiilen saldırarak gerçekleştirmeye çalışır. Bu politikanın özü demokrasi güçlerini bölmek ve birbirinin karşısına çıkarmak temellerine dayanır.

Bugün bilimsel sosyalistler "faşist diktatörlüğe hayır" sloganını ön plana çıkarırken, faşist diktatörlüğün gerçekleştirilmesinin olanaklarını da tüklemek göreviyle karşı karşıyadırlar. Bunun yolu da bütün demokrasi güçlerinin bir demokrasi cephesinde örgütlenmesidir. Bu anlamda CHP tabanının faşizme kaptırılmamasının önemi çok büyüktür. Bilimsel sosyalist hareketin CHP'yi ve tabanını demokrasi cephesine çekmekteki ısrarlı çabalarının temel nedeni budur.

DÜNYA ÇOCUKLAR GÜNÜNDE ÇOCUKLARA DAHA

DÜNYA ÇOCUKLAR GÜNÜNDE

1 Haziran Dünya Çocuklar Günü birçok il ve ilçede kutlandı. TİP'li kadınlar, İlerici Kadınlar, Demokratik Kadınlar tarafından gerçekleştirilen kutlamalar sıkıyönetim komutanlıklarının ve yerel yöneticilerin çeşitli baskı ve engellemeleriyle karşılaştı.

Bazı kentlerde yerel belediyelerin de desteklediği şenlikler düzenlendi. Sunnet düğünleri, geziler, grev ziyaretleri, toplu oyunlar, film gösterileri toplantılara çocuklar, analar, babalar coşkuyla katıldılar. Bilimsel sosyalistlerin en geniş kitleleri kazanan yaratıcı eylem biçimleri ortaya koymaları Dünya Çocuk Günü'nde aynı zamanda sosyalist hareketin deney birikiminin zenginliğini de gösterdi.

düzenlendi. Bil

"TEYZE, AMCA İZİN VERMEYİN SAVAŞLARA!"

Bugün 1 Haziran Dünya Çocuklar Günü. Çocuğuz, küçüğüz ama sorular var aklımızda. Söyler misiniz nasıl bayram yapar ete, süte hasret çocuklar? Neden babam borçlu, hep gözü yaşlı annemin... Söyler misiniz teyze, amca nasıl bayram yapar babası grevde olan çocuk? Diyorlar ki her çocuk 30 bin lira borçluymuş yabancı ülkelere. 30 bin liraya böyle çok şeker alınıyor ki. Ama ben şeker yiyemedim hiç... Topraklarımızda Amerikan üsleri varmış, NATO üsleri varmış. Hem de 101 tane imiş. Buralarda yabancı askerler, atom bombaları varmış. Söyleyin bize bağımsız bir ülkenin toprağında ne arar yabancı asker? Atom silahları patlarsa bizi öldürmez mi?

Teyze, Amca biz yaşamak, oynamak, gülmek, et, süt, şeker yemek istiyoruz. Büyümek istiyoruz. Anasız, habasız, kardeşsiz, öğretmensiz, okulsuz kalmak istemiyoruz.

Siz büyükler ne olur birşeyler yapın... Kovun IMF'ci, NATO'cu yabancıları ülkemizden. Bu ülke bizindir, siz karışmayın, sizi dinlemeyiz deyin. İzin vermeyin savaşlara. Bize bayram yaptırın."

İZMİR'DE ENGELLEMELER AŞILDI

Dünya Çocuklar Günü dolayısıyla TİP İzmir İl Kadın Seksiyonu ve İlerici Kadınlar tarafından düzenlenen ve 8 Haziran'da yapılacak 'Barış ve Çocuk' adlı kapalı salon toplantısına aksiyonun izin vermedi. Hiç bir gerekçe gösterilmeden yapılan bu yasaklama üzerine TİP İzmir İl Kadın Seksiyonu ve İlerici Kadınlar, Maden-İş'in yeni greve başlayan İMESKO Fabrikasında, işçilerin çocukları için bir sunnet düğünü düzenleyerek, Dünya Çocuklar Günü'nü kutladılar.

8 Haziran günü, grev yerine gidildiğinde yine aksiyonun tarafından fabrikada da böyle bir toplantıya izin vermediği ve fabrikanın önüne jandarmaların yerleştirildiği görüldü.

İşçilerin, çocukların ve anaların bir sunnet düğününde bile bir araya gelmelerine tabanını edemeyen aksiyonun karşısında, toplantı köy meydanında gerçekleştirildi.

TİP İzmir İl Kadın Seksiyonu ve İlerici Kadınlar'dan birer temsilcinin konuşmalarında, aksiyonun, işçilerin protesto edildiği ve Dünya Çocuklar Günü'nün anlamı, dünya ve bölge barışı, SİA anlaşması ve çözümlü konular üzerinde görüşler belirtildi.

Grevdeki bütün fabrikaların işçilerinin, demokratik güçlerin, köylülerin, çocukların ve kadımların bir araya geldiği bu günde, toplantıya düzenleyen örgütlerin sağladığı, çocuk koroları, çocuk folkloru ve genici grevdeki işçi çocuklarına tıkan phyzago çekilmiş ile toplantı daha bir renklendi, coşku kazandı.

Böylece, sunnet düğünü tüm engellemelere rağmen, bir yandan Dünya Çocuklar Günü'nün kutlandığı, diğer yandan grevdeki işçilerin ve aileleriyle dayanışmanın somutlandığı eylem ve güç birliği gösterisi olarak gerçekleştirildi.

MİLLİYET... "BATI KULÜBÜN FEDAİSİ" VE ŞİRİNLİK MUSKASI

■ aslı yamanel

Milliyeti Koç'un satın aldığı nı herkes birbirine söylüyor. Koç'un kendisi değil ama, "Koç'un adamları" bunu yalanlıyor. "Koç durup dururken bir gazeteyi niçin satın alsın, yazdırmak istediği bir şey mi var da, gazete satın almak istesin?" diyorlar.

Gerçekten de gazetede "sahip" sıfatının karşısındaki isimde bir değişiklik olmadı. Ama

Milliyet değişti.

Değişen yalnız Milliyet mi? 24 Ocak kararlarından sonra, toplumsal dokunun tamamı değişim sürecini en hızlı ve yıkıcı biçimde yaşamıyor mu? Küçük esnaf lar değişmiyorlar mı? Bankalar değişmiyorlar mı? Sanayiciler değişmiyorlar mı? Küçük üreticiler, işçi ücreti ödeyecek parayı bulmak için, her aybaşı kaç ka-

pı aşındırmaya başladılar? İnşaat sanayiine ne oldu? 29 bir. üraya televizyon satmak için gazetelere ilan verenler nerden çıktı? Bankerlik neden bu kadar "önem" kazandı?

Bu örneklerle yenilerini eklemek olanaklı. Ama bunlara bağlı olarak gelişen başka şeyler de var? Siyasal cinayetler. Göçler, artan adi suçlar, dolan cezaevleri on-onbeş yaşlarında, çocukluğunu yaşamamış genç kızlar, yani ki hayat kadınları, evden kaçanlar, karı koca kavgaları vs. vs. Öbür yandaysa lüks ve debdebe, inadına ve sınırsız.

Bu arada basın "beş güü"nde bazı değişiklikler oluvermiş.. Bunu yadırgamamak gerekli. Biri sipariş üzerine 50 yılda gelinen noktayı küçümsememek için istatistikleri zorlayıp "pembe haber" üretimine geçerek diğer sayfalarında "milliyet hakkının kutsallığını" anlatırken, diğeri Menderes ticaretinin yanısıra, yıllardır ticari ismi, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınlarının milliyetinde olan "İslam ve Türk ansiklopedileri"nin tefrikasına başlamıştır.

Bir diğerini de Koç almış... Çok mu önemli. Varsın alsın. Bir yandan yaş gelmiş geçiyor sayın Koç'un. Bir yandan da gazete olarak bir şeyler söylemenin hem sosyal hem de siyasal, tam sırası.. Varsın üst düzeyde modern üretimin eğitimini görmüş yöneticiler, "aman yapmayalım, yaman yapmayalım" desinler. Çok mu önemli. Onlar mı milliyetin sahibi? Onlar mı taşıyor ceplerinde tapuyu? Ama satın alınırken, yine de temkinli olmayı yeğleyen "batı görünümü" yaşlı "şarklı" Koç, modern üretim içinde daha bir kuşak devirmeden bir de günlük gazete sahibi oluverdi, güvenilir adamları elyle.

Zaten hiç bir zaman ulusal ve uluslararası kontrolden uzak olmamış günlük Türkiye Basınında, "her şeyin hem içinde hem dışında olma" kuralına uygun olarak Milliyet başlangıçta rahmetli İpeki'den miras yayın politikasının bazan daralan bazen genişleyen alanında oynamak istedi. Ama TUSİAD'da başarılı bir sınav vermiş ve terfi ettirilmiş "uzman" eliyle Koç, her şeyin hızla değiştiği Türkiye'de modern üretimin siyasal düzeni demokrasiyi içtenlikle istemekten başka hiç bir suç işlememiş olan başyazar Ali Gevgilili'ye bile yaşama hakkı tanımadı.

Bir yanda tapu ceplerinde büyük gazetelerden birini çıkarmaya çalışanlar... Bir yanda da giderek azgınlaşan terör. İşte bu ikilem karşısında, gazete denilen keyif veren oyuncuğun tadı, Koç'u cebindeki tapu ve bütün batılı görünümü ile, "gönülsüz" ve "isteksiz" de olsa, baba-âlinin çok yakından tanıdığı yağcılarla, şakşakçılarıyla terör alkışçılığına itiverdi. Kendini "pat" diye günlük politikanın içinde bulurken, "batı kulübün" fedaisini, bazan utanarak, bazan utancı üzerinden atıp kararlılıkla savunmaya, baş köşelere çıkarmaya başladı. Aklı sıra, fedaiye şirînlük muskası dağıtıp "tapunun bekkiligi" görevini veriyordu.

Tabii bu yola ilk kez Koç girmiyor. Krupp'lar, Thyssen'ler vs. vs kimler geçmedi bu yoldan. Vardıkları sonuç ise ortada. Türkiye işçi sınıfının ise Koç'a diyeceği bir tek şey vardır.

"Yolunuz mübarek ve açık olsun"

NOT:

ECEVİT DÖNGÜ

Cumhuriyet gazetesinde Hasan Cemal'in, CHP Küçük Kurultayından sonra yazdığı yazının başlığı bir soru işareti ile noktalanıyor. Şöyle:

"Ecevit, CHP dışı soldan kompleks mi duyuyor?..."

Biz de diyoruz ki: Keşki duysaydı!

Genellikle değil ama, bazı özel durumlarda kompleksler, kişinin bilinç hamurunda sağlıklı çözümlere uğrayarak, zamanla olumlu davranış ve tutumlarına dönüşebilir.

Oysa Sayın Bay Ecevit adeta, hiç de bu yolun yolcusu olmadığını kanıtlamaya çalışmaktadır. Hatırlanacaktır. CHP'nin bir önceki büyük kurultayında Ecevit kürsüden şöyle demişti:

"Bizim dışımızdaki sola karşı kompleksli olmamıza gerek yoktur..."

Ecevit, öteden beri sosyalistlere karşı düşmanca değilse, en olumsuz düzey ve sıklıklarda kompleksli davranış ve tutumların sahibi olagelmıştır.

Vehbi Koç'ların, Halit Nazin'lerin, İsmail Büyükelçi- si ile Marmaris kıyılarında Türkiye üzerine çevrilen dolapların silah ve para manivelalarını konuştukları bugünlerde, Bay Ecevit, sosyalistlere karşı tutumunda, yalandan ve ispiyondan daha başka ve daha saygıdeğer malzemelere ihtiyaç duymalıydı.

Bay Ecevit'in, partisinin Küçük Kurultay delegelerinin hayretli bakışları arasında söylediklerine bakın, ne diyor:

"Bir komünist ülkenin adı gerekli olmayan bir yetkili, bana - Sizin ülkenizdeki komünistlere ve sosyalistlere önce milliyetçi olmayı öğretmelisiniz - demişti, biz hem solculuğun hem de milliyetçiliğin gelişini yapıyoruz..."

İspiyon azim ve iradesinin zorladığı gerçekliği bir yana bırakın, "bu kadar cehalet ancak tahsil ile mümkündür"e hak verdirecek sözlerdir bunlar.

Bugün SİA anlaşmasını AP azınlık iktidarının imza masasına sunan "milliyetçi" Ecevit'in, sosyalistlere karşı tahkim ettiği düşmanlık sınırı, elbette, parti'nin tabanında hak ettiği tepkiyi görecektir. Hatta görmeğe başlamıştır.

Şimdi gelelim Bay Ecevit'in bir sabah kahvaltısına. Acaba hatırlayacaklar mıdır "adı gerekli olmayan" ünlü bir iş adamı ile Oran'daki evinde yaptığı konuşmayı bay Ecevit?

Bir kaç yıl önce "adı gerekli olmayan" o iş adamı, Ecevit'in o günlerde verdiği demecdeki "sol" dozajı yüksek bulmuş ve kendisinden randevu sınıp konuşmuştu. O büyük iş adamı daha sonra şöyle anlatmıştı olayı:

"Bülent Bey, biraz hırçın bir insandır ama, yola gelmez değildir. Kendisine dedim ki, Bülent Bey, bu sözleriniz biraz aşırı sol kaçtı. Bir açıklama yapıp düzeltir misiniz? Neme lâzım, tabii, dedi. Ve dediğini de yaptı. Öbür gün bir demec verdi ve önceki demecini düzeltti..."

Ecevit bu görüşmeyi ve benzer görüşmeleri hatırlamak durumundadır. Zira buna benzer olaylar, iş çevrelerinde, işin içine tebessümler de katılarak anlatılmaktadır.

İş çevrelerinde, CHP gemisinin kaptanından, eğer, denizdeki limon kabuğundan söz edilir gibi bahsedilseyorsa yazık olur...

Bu arada gene geçmiş bir olaydan söz etmek gerekecektir.

6 Haziran 1977 seçimlerinden önce TİP Genel Başkanı Behice Boran, CHP lideri ile görüşmüş ve "anti-emperyalist, antifaşist bir platform" üzerinde iş ve güç birliği önerisi konusunda görüşlerini öğrenmişti. Görüşme o gün saat 17.00'de yapılmış ama Tercüman ve Politika gazeteleri, görüşmeden 7 saat önce sabah saat 10'00'da geçilen bir ajans haberini kullanmışlardı. Habere göre, "Boran, CHP'den 10 kişilik milletvekili kontenjanı istemiş"ti...

Haberi Ecevit'in o zamanki Topuz çevresi yaymıştı. Ecevit kalkıp da, "hayır böyle bir şey istenmedi" açıklığını göstermemişti. En azından eski bir gazeteci olarak "doğru haber" kuralını bile hatırlamamıştı.

Burjuva politikacılığında kısa vadeli kazançlar için belli bazı ilkeleri çiğnemenin avantajları olabilir, olmuştur.

Ama sonra?

Bugün CHP içinde, Washington ve İstanbul iş çevrelerine yakın bazı mihrakların çabalarıyla yönetsel bazı hesaplar yapılırken, Anayasa ve rejim değişiklikleri için "ara rejim"sel tıkanma noktaları örülmeğe çalışılırken, Ecevit sola çamur atıp emperyalizme güvence vermeğe çabalamaktadır halâ...

"Bugüne kadar faşizmin sırtını iki kere yere getirdik, bir kere daha getireceğiz" diyen cehaletin sahibi, gözünü dört açıp faşizmin ne olduğunu öğrenmelidir hiç olmazsa.

"Adı gerekli olmayan" büyük iş adamları ve yabancı ortaklarının sırtına iyi bakmalıdır Bay Ecevit.

Bir parça da kendi sırtını görürse şaşmasın...

Tablonun adı Ecevit döngü'dür...

■ ferhat gün

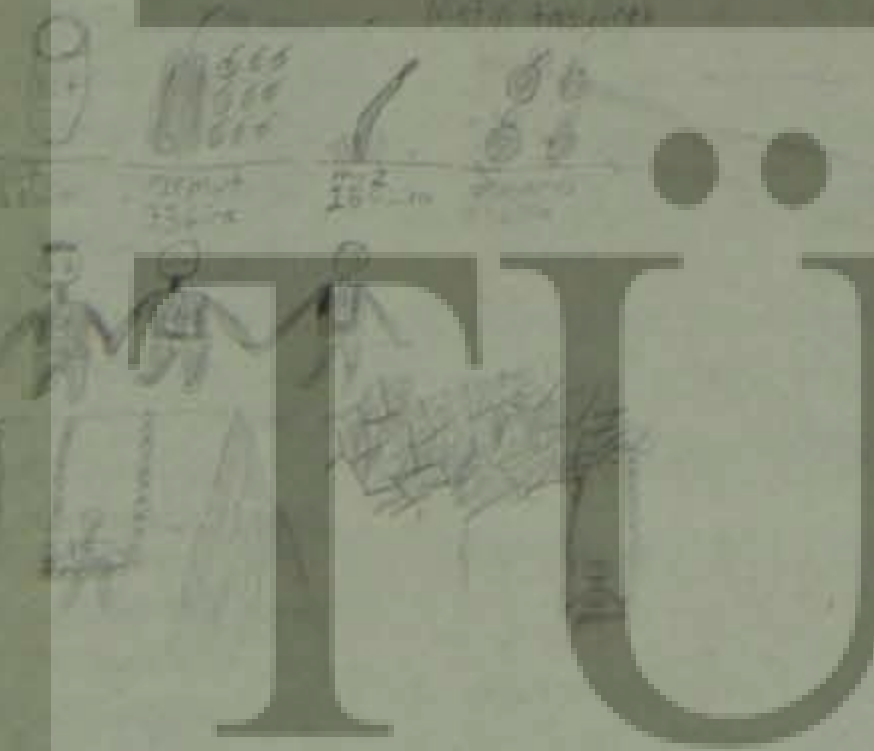
GÜZEL BİR DÜNYA

"SİZLERDEN BİR İSTEĞİMİZ DAHA VAR.
HERŞEYİ UCUZLANDIRSANIZ NE OLUR?"

Adanalı çocuklar Cumhurbaşkanı'na mektuplar yazdılar Dünya Çocuk Günü'nde. Bildiklerince, gönüllerince, isteklerini dile getirdiler. Küçük Ülkü Toprak, Cumhurbaşkanı'na yazdığı mektupta "Sizlerden bir isteğimiz daha var. Herşeyi ucuzlandırırsanız ne olur?" diyordu. Yazım hatalarıyla birlikte böyle sesleniyor küçük Ülkü:

"Sevgili Cumhurbaşkan amcacığım sizde tek bir isteğimiz var. Yaparsanız çok memnun kalırım kimse kimseyi vurmasın. Kırmamasın. Öldürmesin hepimiz izteriz ki hep sevinelim, eğlenelim bunu isteriz. Sizlerden bir isteğimiz daha var. Herşeyi ucuzlandırırsanız ne olur. Ete, süte, bundan başka bir çok şeylere zam geliyor. Ve bizde hiçbirşey yiyemiyoruz içemiyoruz. Ama zenginle yiyorlar içiyorlar. Sevgili büyük cumhurbaşkan selam Eder ellerinden öperim."

Adanalı çocuklar dünyayı nasıl gördüklerini, Dünya Çocuklar Günü'nde nasıl bir dünya istediklerini de yaptıkları resimlerle anlattılar:

Adanalı çocuklar yazdıkları yazıları, yaptıkları resimleri gazetelere, yazarlara, parlamentelere gönderdiler. Ölmek istemediklerini, savaş istemediklerini et, süt ve şeker istediklerini bildirdiler.

Adana'da çocuklar glnüyle ilgili çalışmalarını birlikte gerçekleştiren örgütlerin ortak değerlendirmesi, bu eylemlerin kolektif çalışmanın geliştirilmesi, eylemlerinin kalıcı kılınması yolunda olumlu bir adım olduğu idi. TİP il lokalinde düzenlenen seminer, belediye salonunda yapılan şenlik, asılan afişler ve konfetilerle dağıtılan sloganlar, altı mahallede gerçekleşen çocuk yürüyüşleri, duvar gazeteleri ve afişler, fabrika, kreş ziyaretleriyle belediyenin ücretsiz sağladığı otobüslerle yapılan kır gezisi gibi eylemler başarıyla gerçekleşirken tek olumsuzluk DKB'nin "merkezi düzeyde olmaması" gerekçesiyle eylemlerden çekilmesi idi.

IMF'nin, Dünya Bankası'nın ve kısaca tüm uluslararası kapitalist kuruluşların emirlerine boyun eğerek Türk ekonomisini ipotek altına sokmaktan başka görevi olmayan ve bunu: "ekonomiyi düzliğe çıkartma çalışmaları" olarak emekçilere sunmaya kalkışan Turgut Özal ve ekibinin "banka vadeli mevduatlarıyla kredilerine uygulanan faiz oranlarını serbest bırakma" kararının koparttığı gübültüler halâ sürüp gidiyor.

Aslında gübültüyü kopartanlar, yerli burjuvazinin para babalarıyla, onları besleyen "finans kapital kuruluşları"ndan başkası da değil.

1950'LER

"HER MAHALLEDE
BİR MİLYONER"
HER KÖŞEBASINDA
BİR BANKA...

1950'li yılların başında, Türkiye emperyalizme ilk kez açıkça teslim edildiğinde, "sanayileşme" çabalarının gerçekleştirilmesi için gereken parasal kaynakların büyük bir bölümü "kadim dostlarımız" Amerika Birleşik Devletleri ile diğer Batı ülkelerinden sağlanabilecek gibiydi.

Ama, yerli burjuvazinin iyiden iyeye palazlanabilmesi için, iç tasarrufları da "ucuza toplamak, pahalya satmak" ve bunun sonucunda da "Türk kapitalizmini yeşertecek" kuruluşları beslemek de gerekiyordu.

İşte bu nedenledir ki, 1950'li yıllar Türkiye'de "bankacılığın patlama yaptığı dönem" olarak adlandırılabilir. Her mahallede bir milyoner yaratmayı "şiar edinen" Demokrat Parti iktidarlarının çabaları sonunda, "her köşebaşında" da birer bankanın bakkal dükkanları gibi kurulduğu görülmektedir bu dönem boyunca.

Bankaların temel işlevleri, küçük tasarruf sahiplerinden; (o günlerde henüz "büyük sanayicilerimiz" palazlanmadığından, küçük tasarruflara pek önem verilirdi) düşük faizlerle toplanacak paraları kanalize etmek olarak düşünölmekteydi. Bu nedenle de apartman dairesinden para ikramiyelerine, gümüş anahtarlıklardan bol renkli kültür yayınlarına kadar varan "hizmetler dizisi" ile bankalarımız bir yandan halkın elinden, alın teri ürünü olan birikimleri çekip alırken bir yandan da Türkiye'yi bugünkü ekonomik çıkmaza sürükleyecek girişimlere de başlamışlardı.

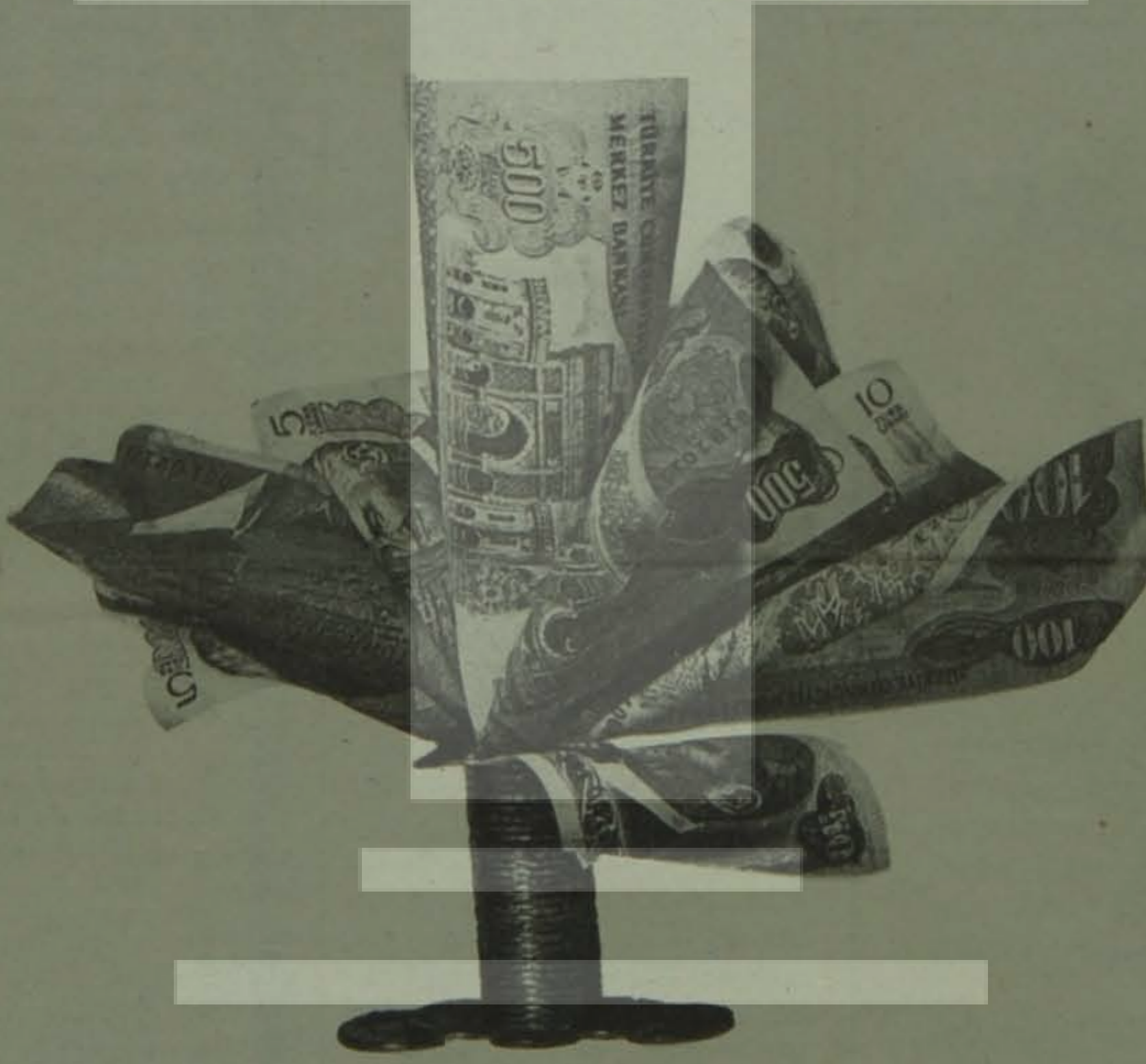
1960'LAR: VAY BATAN
BANKALARA
PARA YATIRANLARA!..

Bu furya, 1960'lı yılların başına kadar sürecek, 27 Mayıs'tan sonra, Türk bankacılığının aslında kimlere ve ne amaçlılara hizmet ettiği ortaya çıkınca da ardarda iflaslar, kapanmalar başlayacaktır. Kuşkusuz ki iflas eden, kurucu ve sahipleri ortadan kayboluveren bankalara para yatırmış olanlar için kimsenin yapabilecek bir şeyi yoktu.

1960'lı yıllarda özellikle de Süleyman Demirel'in "sahne-i siyasete" çıkartılmasını izleyen "kapitalistleşmenin hızlanması" ve "uluslararası emperyalizmle flört" dönemlerinde bankacı-

faiz oranlarının yükseltilmesi ya da 'Orkestra Özal' eşliğinde emperyalizmle son tango

• tayfun dinçer

1970'LER:
"PASTA KÜÇÖLÖYÖR"

1970'li yıllarda, aile şirketlerinden holdinglere geçildiğinde durum daha da keskinleşmiş, bir yandan emekçi sınıfların sömürüşü artarken bir yandan da her türlü "tasarruf sahibi"nin bankalara çekilmesi yarış hızlanmıştı. Bütün bu tatlı ilişkiler 1970'li yılların ortalarına kadar sürdü. Ta ki "pasta küçölünceye" kadar...

Bir yandan döviz darboğazına girilmesi, bir yandan transfer tikanıklığının aşırı boyutlara ulaşması, bir yandan hızla artan enflasyon sonunda halkın alım gücünün daralmaya başlaması, tüketime yönelik mallar üretmek kâr sağlamaya alışık sanayicilerimizi önce tedirgin etti, sonra telaşlandırdı, şimdilerde de paniğe itiyor...

BANKALAR TEKELLERİN
BANKERLER TEKELLERİN
ORTA YERDE BU KAN NEDİR?

Bu denli rahat koşullar altında günümüze dek gelen bankalarımız ve

arkalarındaki aile şirketleri (artık aile holdingleri) son zamanlarda "banker" denen bir belaya daha çattılar. Bir takım adamlar ya da kuruluşlar ortaya çıkmaya ve "kendi garantilerini" ortaya sürerek, yüksek faizlerle halkın elindeki paraları, bankalardan önce davranarak toplamaya başladılar. Kendileri "örgütsüz sermaye piyasasını oluşturdukları" ve hiçbir yasal dayanakları olmadığı için, serbestçe faiz oyunlarını yapıyorlar ve bankaları zor duruma sokuyorlardı.

Kuşkusuz ki işin aslı ne denli bu görüntüye uygundur o da tartışılabilir. Çünkü bugün piyasada banker kuruluşu ya da yatırım fonu gibi adlar altında çalışan kuruluşların hemen tümünün ardında bazı büyük şirketlerin, holdinglerin bulunduğu görülür. Üstelik, bu holdinglerin bir yada iki bankaları da vardır. Ne biçim bir kısır döngüdür ki bu, bankerlerden yakınan bankaların sahipleriyle bankerlerin sahipleri aynıdır. Bankerler yüksek faizlerle halktan para toplayacaklar, bunları bağlı oldukları holdinglere akıtacaklar, onlar paradan gereksindikleri kadarını kullandıktan sonra, kalanı da kendi emir ve denetimlerindeki bankalara sunacaklardır.

TEKELLER ORMANININ
ACIMASIZ YASALARI!

İşte faiz kararlarının "püf noktası" burdadır... Bankası olan, üstelik bir de banker kuruluşunun sahibi durumundaki holdinglerin işleri iştir. Yukarıdaki kısır döngü işleyecektir. Tasarruf sahipleri, artık ister bankaları ister bankerleri yeğlesinler, sonuçta paralar gene her ikisinin de sahibi durumundaki holdinglere kayacaktır.. Böylelikle tekelleşme sürecini hızlandırmaktan yana olan, uluslararası finans-kapitalle müstehcen biçimde içiçe girmiş bulunan holdinglerimiz, kendi dışlarında kalan sanayi kuruluşlarına diledikleri oranlardan faizler uygulayarak "kredi" vereceklerdir.

Aslında bu işlem, "kitabına uydurularak" çok zamandan beri uygulanan gelen bir sistemdir. Bankalardan kredi almak isteyen sanayicilere: "100 milyon mu istiyorsun; peki al, ama bunun 25 milyonu mevduat olarak bizde kalacak" denilmektedir. Şimdi bu işlem daha da yasallaştırılmaktadır.

Faiz kararlarının çıkartılmasının gerekçelerinden biri de piyasadaki "kara servetler"i bankalara çekmek ve böylelikle sinai yatırımlara kanalize etmektir. Oysa bu kocaman bir hayaldir; Türkiye'nin Batı'ya bağımlı biçimde gelişebileceğini düşünmek gibi... Piyasanın ünlü bankeri Kastelli, kararlarının çıkmasından sonraki konuşmalarında: "kara servet olarak tanımlanan para, sanayi, sanayicinin Merkez Bankası kanalıyla gerçekleştirilemediğini dışalımımızı sağlamaktadır. Yani onların hizmetindedir" türünden laflar etmektedir.

Öyleyse, faiz oranlarının artışı, bir şeyi sağlayabilir: Holdinglerin daha da irileşmelerini ve buna koşut olarak Türkiye'deki küçük ölçekli sanayi ortadan kalkmasını.

Ha, tabii bir şeyi daha: Türkiye'nin Turgut Özal eliyle, Batı'ya peşkeş çekilmesini.

Ama orkestra şefi Özal bilmelidir ki, bu kıvrak tempo, tekellerin, kaval-yeleri emperyalizmle son tango olabiliyor.

Bu terazi bu sıklığı çekmez, bu tirmanış sonsuza dek sürmez!

BU İŞ YERİNDE
GREV VAR

ELLİ BİN İŞÇİ DİRENİYOR: "Haklarımızı Alacağız! Söke Söke!"

Demirel Hükümetinin işçi sınıfımıza ve emekçi kitlelere karşı iktidara gelir gelmez başlattığı ve 24 Ocak kararlarıyla da iyice açığa çıkan amansız saldırı, ilk cevabını gene işçi sınıfından almıştı. Haykırıştı işçi sınıfımızın yiğit evlatları: "Hayır!" Haykırıştı, güzel günlerin habercileri, insanlık tarihinin öncileri: "Biz ödemeyeceğiz faturayı!"

Ve ard arda kuruldu grev çadırları. Kadın erkek, genç yaşlı binlerce işçi birer birer giydi grev gömleklerini. Birer birer asıldı işyerlerinin kapılarına allı güllü pankartlar bayrak gibi: "Bu işyerinde grev vardır". Vuruldu davullar, çalındı zurnalar, halaylar çekildi... Omuzlar kavrandı sıkıca aydınlık yarımlara doğru. Geldik bugüne...

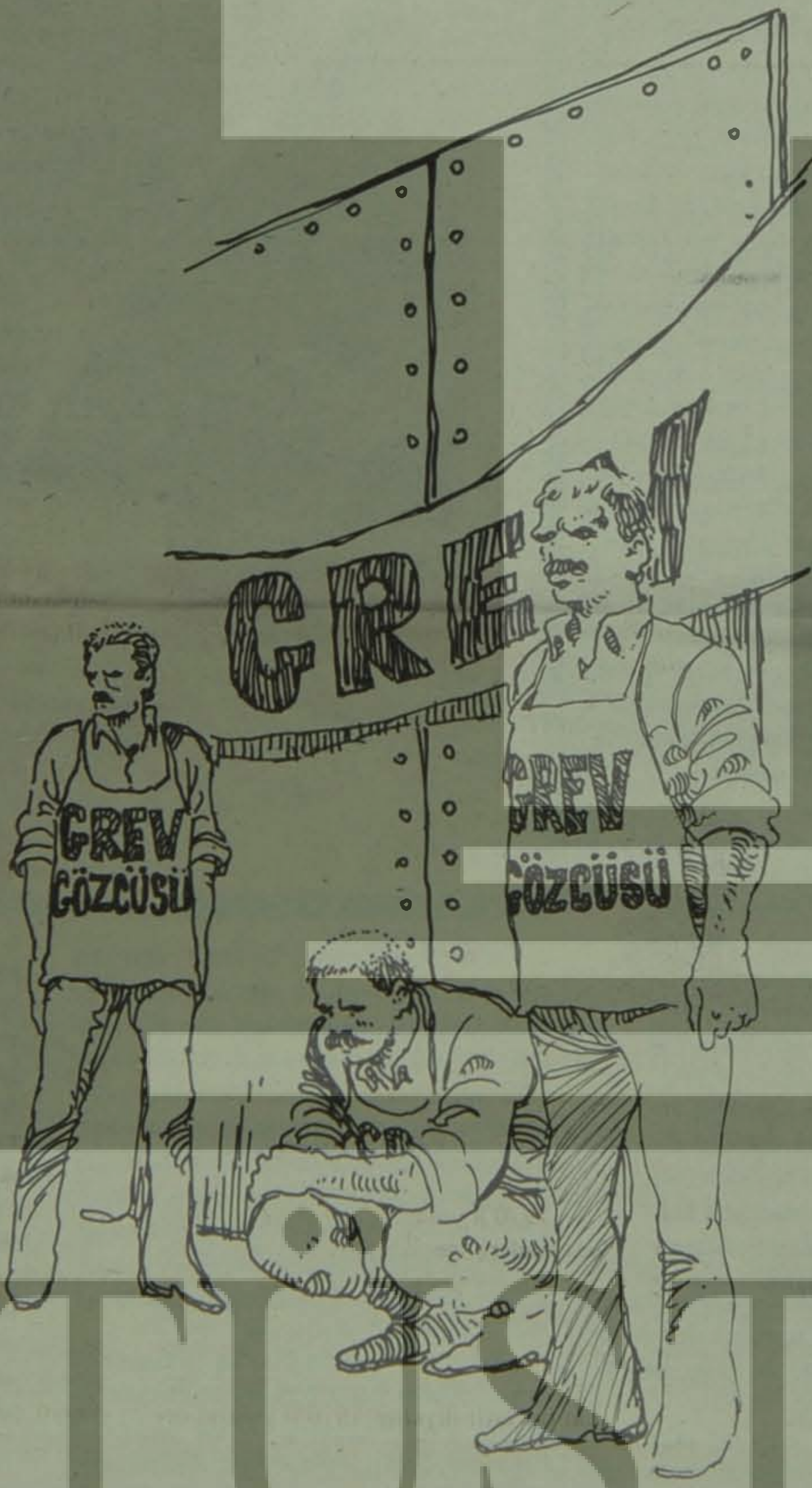
İşçi sınıfını grev alanlarına Demirel Hükümeti ve arkasındaki tekelleri sermaye sürdü. Uzlaşmaz tutumlarıyla MESS sürdü, dokuma patronları sürdü. Ve binlerce işçinin grev hakkını yasakladı iktidar. Önleyebildiği yerde önlemeye çalıştı grev mücadelesini. Önlemediklerini de yokuşa sürdü tekelleri patronlarla birlikte. Bu nedendir ki, bu hükümet verecektir onbinlerce, yüzbinlerce işçinin ekmeğe kavgasının hesabını.

Şimdi işçi sınıfının direnişi 50 bin işçinin yiğit omuzlarında yükseliyor. Daha da yükselecek! 50 binler 100 bin olacak, yüzbinler olacak!

Tekellerin kârlarına kâr kattığı bir "altın yıl" da bunca işçiyi çoluk çocuğuyla açlığın kucığına atan Demirel hükümeti, işte bu yüzden düşürülmelidir. Ve daha onbinlerce işçinin grev mücadelesine engel olduğu için düşürülmelidir. Bu acımasız toplumsal düzende, işçi sınıfının tek silahını, grevi, sendikal, demokratik mücadele olanaklarını elinden almaya çalıştığı için düşürülmelidir Demirel Hükümeti.

Kârlarına kâr ekleyen tekellerin, suçlarına suç ekleyen hükümetine karşı, işçi sınıfı ve tüm demokratik güçler haykırıyor:

"DEMİREL HÜKÜMETİNE HAYIR!"

İŞKOLU	İŞYERİ SAYISI	GREVDEKİ İŞÇİ SAYISI
TEKSTİL	50	13.000
METAL	74	22.000
BURO	32	1.000
KONAKLAMA VE EĞLENCE	9	800
GENEL İŞLER	5	250
AGAÇ	1	75
KAĞIT	1	300
BASIN	1	60
ÇİMENTO VE TOPRAK	5	440
TARIM VE BALIKÇILIK	1	20
MADENCİLİK	3	930
PETROL VE KİMYA	2	200
GIDA	7	1.800

ERTELENEN GREV KARARI: 3
Grevi ertelenen işçi sayısı: 1.500

Faşist terörür, yeni ivmeler kazanarak hızlandığı, tekellerin toplu yönetimini bütünüyle denetimleri altına almak için IMF patentli reçetelerini koşulsuz uygulamaya koyulduğu ve yarımın hangi hain tuzaklarına gebe olduğunu bilebilmenin hiç de zor olmadığı bugünkü koşullarda DİSK 7. Genel Kurulunun gündemine tarihi görevler gelmektedir.

Emperyalizme, faşizme, şovenizme, tekellere ve bunların toplumu çökertme ve yıkım politikalarına karşı, işçi sınıfı içindeki suni bölünmeleri ortadan kaldıracak, eylem birliğini en etkin bir şekilde gerçekleştirmeye yardımcı olabilecek bir mücadele platformu yaratmak ve böylesi bir mücadeleyi uyumlu ve etkin bir şekilde sürdürebilecek bir yönetim işbaşına getirebilmek, işçi sınıfının ulusal ve uluslararası hareketinin ve tüm demokratik güçlerimizin DİSK'ten beklediği temel görevlerdir.

Tekellerin saldırısı karşısında TÜRK-İŞ yönetiminin bile görünüşte de olsa, kimi önlemlere karşı çıkma zorunluluğunu duyduğu, kimi TÜRK-İŞ ve DİSK sendikalarının ve bağımsız sendikaların, toplu sözleşme politikalarını birlikte yürütmeye çalıştığı, bu planda eylem birliklerini gerçekleştirdiği ve dahası en geniş işçi kitleleri içinde eylem birliği şiarının hızla yaygınlaştığı günümüz koşullarında, tüm işçi kitlelerini kapsayabilecek en geniş kapsamlı bir eylem birliği politikasının yaşama girebilmesi için, DİSK'in kendi alanında tarihi öncülük görevini yerine getirmesi en büyük ve en onurlu bir beklentidir.

DİSK, bugünkü örgütlenme düzeyi, yetişkin kadroları ve çeşitli sendikalarda esasen gelişmeye, güçlenmeye ve kök salmaya başlayan böylesi bir perspektife sahip sınıf sendikacılığı hareketi ile bu onurlu görevi yerine getirebilir.

Bu amaçla kongre düzeyinde açılacak tartışma platformu, kısır tartışmaların üstüne çıkabilir. Sınıf uzlaşmacıların hesaplarını altüst edebilir ve bu hesaplara geçitleri tıkayabilir. Şu anda grev meydanlarında açlıkla boğuşarak ama kararlı bir şekilde mücadele eden DİSK üyesi onbinlerce işçinin direnişini artırıp güçlendirebilir. TÜRK-İŞ üyesi sendikalarda ve öteki sendikalar içinde eylem birliğinden yana gelişmeleri etkinleştirebilir. Sendikasız işçi kitlelerinin mücadelesini yükseltebilir.

Dahası emperyalizme, faşizme, şovenizme ve tekellere karşı mücadeleye azimli tüm demokratik güçlerin ortak bir demokratik platformda toplanması için sürdürülen mücadeleye güçlü solugunu katabilir.

DİSK GENEL KURULU'NA DOĞRU (3)

Kıscacası DİSK, tüm çalışanların ortak mücadele platformu için gücünü ortaya koyabilir ve böyle bir platform için ekonomik-demokratik planda öncülük görevini en etkin bir şekilde yapabilir.

Ne var ki, tüm bunların yapılabilmesi için önce DİSK'i DİSK olarak ele almak, ona başka misyonlar yüklemeye kalkmamak, DİSK'in politik görevlerini şu ya da bu gerekçeyle, partinin görevleriyle karıştırmamak gerektirir. Aksi halde, çok çeşitli politik akınların toplandığı bir çatı olan hareketin git gide daha büyümesi, etkinleşmesi ve sınıf hareketini güçlendirmesi görevi daha baştan sekteye uğrayacaktır. Ya da, partinin görevleriyle karışan politik uğraşlar öne çıkmaya başladığında, sendikaların kendine özgün ekonomik demokratik görevleri askıya alınacaktır. DİSK'te bugün yaşanan olgu, tam tamına olmasa bile budur.

Faşizm tirmanıyorsa, aylar süren grevler çözümsüzse, DİSK bu konuda üzerine düşen görevleri yapamıyorsa, görevler arada sırada verilen demeçlerle geçiştirilmeye çalışılıyorsa DİSK'in kendi üye tabanında itibarı ve otoritesi giderek ortadan kalkıyor demektir. Üye tabanı üzerinde otoritesi olmayan bir yönetimin işe, emperyalizme ve faşizme karşı mücadelesi söz konusu olamaz.

DİSK 7. Genel Kurul'u süregelen grevleri nasıl çözümlenebilir sorununu gündemin birinci sıralarına almak zorundadır. Yapılacak iş vardır. Yapılacak işi saptamak olanaklıdır. Yapılacak iş, işçi sınıfının bütününe çıkarları temelinde aranmalıdır. Dayanışma grevleri gündeme gelmektedir. Açlığa terk edilen binlerce işçinin sahipsiz olmadığını Genel Kurul göstermelidir.

Bunun için de, bu görevi hakkıyla yerine getirebilecek uyumlu bir yönetim kadrosunu yönetime getirmek bu mücadele perspektifi ve sorumluluğu temelinde yeni yönetimi belirlemek gerekmektedir.

DİSK içindeki, sınıf sendikacılığı hareketi içinde bulunan CHP'li, Birlik Dayanışmacı, TSİP'li, Devrimci Demokrat ve TİP'li kadrolar böyle bir mücadele için saflarını sıklaştırmalıdır. Bu birlik sağlanabildiği oranda, her tür sınıf uzlaşmacılığı, her tür goşist akım ve eğilim kısa sürede etkisizleştirilebilir. Tekelleri sermayenin DİSK üzerindeki hesapları bozulabilir. Tüm demokratik güçlerin DİSK'ten beklediği onurlu ve tarihi görevin yerine getirilmesi koşulları yaratılabilir.

Böyle bir görev için DİSK 7. Genel Kurul'u tarihi bir fırsat olarak değerlendirilebilir. Buna karşı çıkmak sadece ama sadece emperyalizmin, faşizmin ve tekellerin deşirmesine su taşımak olacaktır.

■ yavuz ünâl

ÇAĞDAŞIMIZ DİMİTROV'UN İDEOLOJİK MİRASI

B. Ponomarev
SB.KP Merkez Komitesi Sekreteri ve
Politbüro Aday üyesi

"PARTİ,
HERŞEYİN
ÜSTÜNEDİR!"

"Parti herşeyin üstünde! Her şeyden önce Parti! Partinin bolşevik birliğini gözbebeğimiz gibi koruyalım! Bolşevizmin birinci ve en üst yasası işte budur!" (Dimitrov, Düşünceler, Aforizmalar-Yeni Dünya Yayınları, s. 35)

"Biz saflarımızdaki yanlışlıkları, zayıflık ve yetersizlikleri göstermekten, ortaya koymaktan korkmuyoruz. Çünkü biz, devrimci partiyiz. Devrimci parti ise bilindiği üzere, kendisinin devrimci bir parti olarak gelişmesini engelleyen her şeyi yadsılamakla ve ancak bu koşullar içinde gelişir, büyür ve ödevlerini yerine getirir." (AGE, s. 37)

"Daha az konuşup, daha fazla çalışırsak, daha iyi sonuçlar elde ederiz. Kendimize de ne kadar eleştirel davranırsak, zayıflık ve kusurlarımızı o denli zamanında ortadan kaldırırız. Etrafımızda olup bitenlere ne kadar eleştirel davranırsak, o denli daha iyi gelişir, partimizin eylemcileri olarak görevlerimizi o derecede daha iyi yerine getirmiş oluruz." (AGE, s. 44)

"Yalnız devrimci coşkuya sahip olman yeterli değildir, devrimci teori silahını da kullanmayı bilmelisin. Sadece teoriyi bilmen yeterli değildir. Bolşevik karakterine ve Bolşevik amansızlığına da sahip olmalısın. İşçi sınıfının çıkarlarına gerçekten hizmet eden her şeyi yapmaya ne pahasına olursa olsun hazır durumda bulunmalısın. Kişisel yaşamını işçi sınıfının çıkarlarına amamen hakim kılabilmelisin." (AGE s. 43)

"İşçi sınıfının birliği uğrunda savaşmak suretiyle biz, partilerimizin içsel birliği için yürütülen mücadelede daha büyük enerji ve daha ödünsüz davranış gücü kazanmış oluruz." (AGE, s. 36)

"Marksist-leninist partilerin güçlü ve etkili oluşlarının bir nedeni de şudur. Onlar, ulusun sağlam güçlerini tüm halkın çıkarları adına kudretli bir halk cephesinde birleştirme yeterliğine sahiptir." (AGE, s. 36)

"Marksist-leninist partiler, geniş emekçi yığınların, faşizme ve sermayenin saldırılarına karşı birlik halinde mücadeleye, yalnız kendi saflarını her bakımdan güçlendirerek, girişimlerini geliştirerek, marksist-leninist politika ve koşulları, sınıf güçlerinin durumunu dikkate alarak en doğru ve esnek taktik uygulayarak seferber edebilirler." (AGE, s. 36)

"Antifaşist tek cephe kurmak için Komünist Partisi'nin yürüttüğü mücadele, onu, halk yığınları ile sıkı sıkıya birleştirdi, aralarındaki bağı pekiştirdi ve partiyi demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin şehir ve köy emekçilerinin gerçek önderi durumuna yükselmesi için gerekli koşulları yarattı." (AGE, s. 41)

GEORGI DİMİTROV

Antiempyalist güçlerin genişlemedeki dev boyut, etkinliklerindeki artış, işçi hareketinin birliği için verilen mücadeledeki yeni olanaklar, marksist-leninist partilerin öncü rolü sorununa daha da büyük önem kazandırıyor. Hem sağ, hem de "sol" oportunistler işçi sınıfının devrimci partisinin antiempyalist hareket içindeki rolünü olduğundan küçük göstermeye kalkışıyorlar. Her ikisi de, aslında işçi hareketini çoktan geçilmiş olan aşamalara döndürmeye çabalyorlar; her ikisi de, işçi sınıfının marksizm-leninizm teorisinde, politik strateji ve taktiklerin Leninist ilkelerinde özetlenmiş olan engin devrimci deneylerini reddediyorlar.

Otuza yakın yılların ortalarında Komintern'in yeni stratejik çizgisinin geliştirilmesiyle bağlantılı olarak bu sorun çok belirgin ve kesin bir biçimde ortaya çıkarılmıştı. Georgi Dimitrov buna her zaman çok büyük bir önem verdi. 'Birleşik Cephe saflarında bilimsel sosyalist partinin rolünü olduğundan küçük gösterme...' eğilimlerine kararlılıkla karşı çıktı.¹ Aynı zamanda da bilimsel sosyalist partileri kitlelerden uzaklaştıran, onları yeni stratejik çizginin önemini tam anlamıyla kavramaktan alakoyan ve bu çizginin uygulanmasını engelleyen kendini beğenmiş sektörler karşıtı ısrarla mücadele etti. Yanlış yönlendirmeye yol açabilecek oportunist hileler ve kuyrukçulukla uzlaşmazlık, Georgi Dimitrov'un tipik bir özelliği idi. Somut durumu gözönüne almak istemeyen sektör doktrinerlik karşısındaki tutumu da bir o kadar uzlaşmazdı.

Partinin rolüne ilişkin leninist yaklaşım vargüciyle bağlı olan Georgi Dimitrov, hem işçi hareketinin hem de genel demokratik hareketin sağlam, militan birliğine giden yolun daima marksist-leninist

partilerin ideolojik, politik ve örgütsel anlamda güçlendirilmesinden geçtiğini düşünürdü. Geçmişin ve içinde bulunduğumuz dönemin deneylerinin de gösterdiği gibi başka bir yol yoktur.

Bilimsel sosyalist partinin devrimci süreçteki işlevini üstlenebilecek başka bir politik güç yoktur. Bu nedenle Georgi Dimitrov "bilimsel sosyalist partilerin güçlendirilmesi dar bir parti kaygusu değil, tüm emekçi sınıfın kaygusudur" diye vurgulamıştır.²

Lenin'in bilimsel sosyalistlerle geniş emekçi kitleler arasındaki yakın bağların gerekliliğine ilişkin düşüncesi Parti politikasının daima kitlelere yönelik olması, kitlelerin desteği ve etkinlikleriyle yürütülmesi gerektiği yolundaki görüşleri Georgi Dimitrov'un bütün raporlarında ve konuşmalarında bütünüyle kendisini belli etmektedir. Dimitrov, "Kitle çalışması, kitle etkinliği, kitle muhalefeti ve birleşik cephe, ama maceracılık yok: bilimsel sosyalist taktiklerin başlangıcı ve sonu bunlardır"³ diyordu.

DEMOKRATİK
HAREKETİN
BİRLİĞİNE
GİDEN YOL
İŞÇİ SINIFI
PARTİSİNİN
İDEOLOJİK,
POLİTİK,
ÖRGÜTSEL
ALANLARDA
GÜÇLENMESİNDEN
GEÇER.

Doğumunun

FAŞİZME KARŞI MÜCADELE BÜYÜK ÖĞRETİMİ GEORGI DİMİTROV

Georgi Dimitrov bilimsel sosyalist partinin işçi sınıfının öncü gücü haline dönüştürülmesinin koşulları ve yolları konusunda özel bir önem verdi. Öncülük kendiliğinden kazanılmaz. Bilimsel sosyalist partinin öncü rolü işçi sınıfının mücadeleleri içinde kazanılmalıdır. Bu amaçla, komünistlerin öncü rolü üzerine atıp tutmak yerine günlük kitlesele çalışmalarla ve doğru bir politikayla emekçi kitlelerin güvenini hak etmeleri ve kazanmaları gereklidir" diyordu.

Georgi Dimitrov bu düşünceye daha önce faşizme karşı birleşik cephe taktiklerinin geliştirilmesi sırasında Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesine (1932 güzünde) yazılmış bir mektupta şöyle formüle etti: "Bu önderlik pratik, somut ortak mücadele ve eylemler içinde fiilen uygulamak ve kazanmak yerine, aslında hâlâ, bilimsel sosyalist partinin önderliğinin tanınmasına devrimci bir birleşik cephenin, bilimsel sosyalist, sosyal demokrat ve diğer işçi kitlelerinin ortak mücadelesinin ön koşulu olarak öne sürüyoruz." Dimitrov bir buçuk yıl sonra, Maurice Thorez'le yaptığı bir konuşmada gene vurguluyordu: "Bilimsel sosyalist önderliğin resmen tanınmasını bir koşul olarak öne sürmek yanlıştır. Bu önderlik, uygulama içinde en iyi ve en doğru önerilerin yardımıyla kazanılmalıdır.

Lenin'in öğretisinde formüle edilen ve bütün marksist-leninistler tarafından

kullanılan, uluslararası işçi hareketinin tarihinden yapılacak son derece önemli bir çıkarsama, devrimci marksist bir parti olmaksızın işçi sınıfının dünya kurtuluş hareketi içinde önder rolünü oynayamayacağıdır. Böyle bir partinin temel nitelikleri, uluslararası işçi sınıfı hareketinin çeşitli ulusal müfrezelerinin ortak uluslararası sorunla uğraşmaktaki etkinlikleriyle açıkça ortaya konmuştur. Bu nitelikler (genellenmiş bir biçimde) leninizm içinde özetlenmiştir. Dimitrov da kendi döneminde birçok kez bunlara dikkat çekmiştir.

Marksist-leninist parti, bir devrim partisidir. Sınıfsal amacı güçleri ve koşulları kapitalizmin tasfiyesi ve sosyalizme devrimci geçiş için hazırlamaktır.

Marksist-leninist parti, ancak demokratik merkezîyetçilik ilkeleriyle güçlenmiş örgütsel birlik temelinde olanaklı olan istem ve eylem birliğinin güçlü kıldığı bir partidir.

Marksist-leninist parti, kitlelerle bağlantısı olan ve bu bağları günden güne güçlendiren, sermayenin karşısına aldığı nüfusun farklı tabakaları arasındaki etkisini arttırmak için durmadan yeni araçlar arayan bir partidir.

İŞÇİ
SINIFI
PARTİSİ,
DEVİRİM
PARTİSİDİR

98. yıldönümünde

Bulgaristan İşçi Sınıfı ve Komünist Partisi'nin önderi: faşizme karşı mücadelenin büyük kuramcısı ve öğretmeni

Bulgaristan ve dünya işçi sınıfı hareketinin önde gelen liderlerinden Bulgaristan Komünist Partisi ve Komünist Enternasyonal'in yöneticilerinden, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin kurucusu ve yöneticisi Georgi Dimitrov, 1882 yılında Bulgaristan'ın, Pernik İlçesine bağlı, Kovachevtsi köyünde doğdu.

Georgi Dimitrov'un yaklaşık yarım yüzyıl süren mücadelesi, BKP'nin kuruluşundan, halkın evrensel olarak tanınmış öncüsü oluşuna değin, genel hatlarıyla beş döneme ayrılabilir.

İlk dönem, 1903'ten 1917'ye kadar uzanır. Bu dönem içinde Georgi Dimitrov, marksist devrimci bir partinin gelişimi için doğal bir toplumsal taban olacak yaygın bir devrimci işçi sendikaları hareketinin oluşumu için, Bulgar proletaryasının sınıf ve enternasyonalist bilincinin yükseltilmesi için yorulmak bilmeden çalışan üstün bir parti eylemcisiydi.

İkinci dönemde (1917-23), Georgi Dimitrov, Ekim Devrimi'nin yüce amacının savunulması ve BKP'nin bu deneyden yararlanması için mücadele eden önde gelen bir parti militanıydı. O, Bulgar proletaryasının yükselttiği kitle mücadelelerinin - grevler, gösteriler - çoğunda en önde idi. Emekçilerin acil taleplerinin savunulması alanında, parlamenter çalışmaların, kitle mücadelesi ile nasıl birleştirilebileceği konusunda üstün örnekler verdi. 9 Haziran 1923 faşist darbesinden sonra Georgi Dimitrov, birleşik cephe politikasını kuramsal olarak ortaya koydu. Eylül 1923 antifaşist ayaklanmasının liderlerinden biri olarak, BKP'nin yaygın devrimci eylem çizgisini benimsemesi ve faşizmin ilerlemesini önleyebilecek başlıca yönetici güç olarak gelişmesi için büyük katkılarda bulundu.

Georgi Dimitrov'un mücadelesinin üçüncü dönemi, 1923-36 yılları arasında kapsar. Bu dönem, 1923-36 sonu ve 34-36 olmak üzere iki safhaya ayrılabilir. Bu dönem içinde Georgi Dimitrov, yeraltı parti eylemini legal parti çalışması ile birleştirebilmek, parti kadrolarını faşist terörden korumak ve teröre karşı uyanık kılmak, İşçi Partisi, Genç İşçiler Birliği, işçi sendikaları aracılığıyla parti yaşamının yasal örgütlenme biçimlerini bulmak, partinin geçmişini inkara vatan sekte-rizmi etkisiz kılmak için çok yoğun çaba harcadı. 1934-36 dönemi, Georgi Dimitrov'un, yaygın politik eylemi ile bilindir. Bu eylem, sol oportünizmin ve sekte-rizmin toplumsal kökenini, küçük burjuva, dogmatik, maceracı özünü, yanlış strateji ve taktiklerini ortaya koymayı ve BKP ve leninizmin en iyi geleneklerine, antifaşist birleşik cephe politikasına tümüyle yabancı bir çizgi olarak reddedilmesini hedeflemişti.

Dördüncü dönem, 1936'dan 9 Eylül 1944'e kadar süreyi içerir. Bu dönemde, Komintern'in Genel Sekreteri olarak Georgi Dimitrov, birleşik antifaşist ve vatan cephesinin yeni strateji ve taktiklerini ortaya koyup somutlaştırdı. BKP'nin bir lideri olarak bu stratejiyi Bulgaristan koşullarına ustaca uyguladı. Vatan Cephesi'nin kuruluş güçlendirilmesi, ulusal ve toplumsal kurtuluş bayrağının yükseltilmesi için faşizme karşı sürdürülen mücadelede BKP'nin eylemini doğrudan yönetti.

Beşinci dönem ise (Eylül 1944 - Haziran 1949), bir halk demokrasisi sistemi çerçevesinde, BKP'nin yönetici rolünün, halkın Vatan Cephesi bayrağı altında toparlanmasının, bütün emekçilerin ülkenin sosyalist dönüşümüne katılmasının pekiştirildiği bir dönem oldu. Bu süre içinde Georgi Dimitrov, BKP'nin birliğini güçlendirmek, farklı nesillerden kadroları birleştirmek, onların sosyalist devletin ve tüm toplumsal süreçlerin yönetimi sanatını kavramalarını sağlamak için hiç bir çabayı esirgemedi. O'nun en büyük katkıları, parti ve devlet liderliğinin leninist ilke ve normlarının yaratıcı uygulayışı, kolektivizm ilkesinin yerleştirilmesi, parti içi demokrasinin ve parti içinde eleştiri ve özleştirme anlayışının geliştirilmesi, komünistlerin öncü olmanın gereklerini yerine getirebilmeleri için yüksek politik ve moral düzeyde tutulmaları konularında olmuştur.

Alçak gö-nüllü bir insandı ve kendi kendinden hoşnut ol-mayı hoş gör-mezdi. Ama il-keler meselesine ve parti çıkarlarına gelince amansız bir savaşçıydı.

**BİLİMSEL
SOSYALİST
DÜNYA
GÖRÜŞÜNE
BAĞLILIK**

Georgi Dimitrov marksist-leninist dünya görüşüne, devrimci kuramın ilkelere bağlılığında ödün vermezdi. Ama gerçek yaşamın olgularını ya küstahlıkları ya da yeteneksizlikleri yüzünden önceden hazırlanmış şemalara uydurmaya çalışan ezbercilerle alay ederdi. Belirli bir durumun olanaklarını doğru olarak tayin edebilmesini sağlayan şaşırtıcı bir politik yeteneğe sahipti. Kuramın pratikte gerçekten yapıcı bir biçimde uygulanması ve kuramın geliştirilmesi için pratik deneylerden yararlanması konusunda birçok örnek bıraktı.

Dimitrov, partinin (hem devrimin zaferi için savaşan partinin hem de iktidarı ele geçirmiş olan partinin) bütün etkinliklerinde ulusal olanla uluslararası olanın doğru bir biçimde birleştirilmesinin büyük önemini enine boyuna kavramış büyük bir enternasyonalist, büyük bir yurt-severdi

Kısacası O, her şeyiyle bir leninistti. Bu da kişiliğinin başlıca özelliğiydi. Ortaya koyduğu örnek, şimdiki bilimsel sosyalist kuşağın marksist leninist bir inanca ve yaratıcı bir cesarete sahip olmasına, sürekliliği yeniliklerle, ilkelere bağlılığı esneklikle birleştirmelerine yardımcı olmaktadır.

Georgi Dimitrov'un bizleri ebediyen terkettiği günden bu yana yaklaşık çeyrek asır geçti. Ama O'nun uluslararası mirası bilimsel sosyalist harekete hizmet etmeyi sürdürüyor

Bu miras, sosyalist topluluk ülkelerinin güçlenen birliğinde, bu ülkelerle dünyanın bütün ülkelerinin devrimci hareketinin birliğinde, kardeş partilerin, işçi sınıfının, bütün emekçi halkların gerçek sosyalizmle dayanışmasında yaşamaktadır. Dimitrov'un böylesine büyük önem verdiği sosyalizmin savunulması ilkesi, "sosyalizmin savunulması komünistlerin uluslararası görevidir" ilkesi bugün bütünüyle geçerlidir.

Günümüzde Dimitrov'u bir kez daha anarken Bulgar Komünist Partisi ve onunla birlikte diğer ülkelerin bilimsel sosyalist partileri, sosyalist olmayan ülkelerin emekçilerine, sosyalistlere, sosyal demokratlara haklı bir gururla şunu söyleyebilirler: Ülkemize, Dimitrov'un vatanına bakın. Sömürücülerin hakimiyeti yok, sosyalizm muzaffer ve ülkemiz gerçek ulusal bağımsızlığını kazandı. Bulgaristan öteki sosyalist ülkelerle birlikte sosyalizm yolunda emin adımlarla yürüyor.

Asıl gerçeklik, esin veren örnek budur.

Georgi Dimitrov, Lenin'in bilimsel sosyalist partiler devrimci görevleri yerine getirmeye daima hazır olmalıydılar buyruğunu her zaman izlemiştir. Biz komünistlerin de Georgi Dimitrov'un anısına göserebileceğimiz en büyük saygı daima sadık leninistler olmaktır

Bilimsel sosyalist hareketin katettiği yolun tamamı ve gelişmesindeki bu evre proletarya enternasyonalizmine bağlılığın, leninizme bağlılığın, hareketimizin büyük zaferlerinin işareti karşı konulmaz gücünün ve başarılarının kaynağı olduğunu kanıtlamaktadır.

1. G.Dimitrov, Works (Yapıtlar) c.10, s.121
2. G.Dimitrov, Works (Yapıtlar), c.10, s.118
3. G.Dimitrov, Works (Yapıtlar), c.9, s.269
4. G.Dimitrov, (Works (Yapıtlar), c.10, s.119

**"ANTİFAŞİST
DEMOKRASİNİN
KADERİ,
HALK CEPHESİNİN
KURULMASINA
SIKI SIKIYA
BAĞLIDIR"**

"Tek emek cephesi, emekle sermaye arasındaki çetin sınıf mücadelesi ile gelişkiye düşmez, tek emek cephesi, mücadelenin belirli koşullarındaki somut biçimlerinden biridir." (Dimitrov, Düşünceler, Aforizmalar. Yeni Dünya Yayınları s.102)

"Tek işçi cephesi olmadan, tüm proletaryanın, şehir ve köylerdeki bütün emekçilerin kapitalizme karşı mücadelede ortak eylemleri olmadan, ne kapitalizmin küstahça saldırıları yenilgiye uğratabilir ne canavar faşizm ortadan kaldırılabilir, ne yeni bir dünya savaşı önlenir ve ne de kurtarıcı proletarya devrimi zafere ulaşabilir." (AGE, s.101)

"İşçi sınıfı saflarındaki bölünmüşlük ve onunla halkın diğer emekçi katmanları arasındaki eylem birliğinin yokluğu faşizme iktidar yolunu açar. Buna karşılık, proletarya saflarındaki birlik ve halk cephesinin kurulması, demokrasinin faşizme karşı zaferini sağlar, dünyayı faşist dünya savaşı kundakçılarının şerrinden korur ve eninde sonunda, emeğin sermayeye karşı zaferinin yolunu açar." (AGE, s.107-108)

"Tek cephe, pratikte, ne genel parti ilkelere ödün vermektir, ne de partiyi güçsüzlendirmektir. Tek cephe, yalnız, emekçi yığınlarını savunmak için ortak ve somut bir antifaşist program kabul etmek ve programı gerçekleştirmek için mücadele yürütmektir." (AGE, s.102)

"Demokrasi yandaşları şunu hiç bir zaman akıllarından çıkarmamalıdır: Avrupa'da antifaşist demokrasinin kaderi, işçi sınıfının kaderine ve halk cephesinin kurulmasına sıkı sıkıya bağlıdır. İşçi sınıfına ve geniş emekçi yığınlarına dayanmayan, kendini bütün araçlarla faşizme karşı savunmaya hazır durumda bulunmayan demokrasi saldırıya geçen faşizmin darbeleri altında çökmeye mahkumdur." (AGE, s.108)

"İşçi sınıfı birlik halinde ne derecede azimli eylemde bulunursa, onun örgütleri ve her şeyden önce yığınsal sendika birlikleri, komünist partileri ve sosyal demokrat partileri, faşizme karşı mücadelede eylem birliğini ne kadar çabuk gerçekleştirelirse, halk cephesi de o derecede çabuk kurulur ve geniş emekçi yığınlarını kapsama alır." (AGE, s.106)

"Sosyalistler, faşizme ve savaşa karşı halk cephesi programını gerçekleştiren, emekçilerin diğer parti ve örgütleriyle ortak düşmana karşı eylem birliğini kurarken, emekçilerin günlük çıkarlarını ve demokratik haklarını, barışı ve özgürlükleri korumak için mücadele verirken, tarihsel gerekliliği, yani çağdışı kalmış olan sosyal düzeni ortadan kaldırmayı, işçi sınıfına ve bütün insanlığa kurtuluş getiren sosyalizmi kurmayı bir an için dahi gözden uzak tutamazlar." (AGE, s.107)

"Tek cephenin sadece taban da kurulacağı kanısını kafamızdan atmalı, ve sosyal demokrat partileri yöneticilerinin her tutum ve davranışlarına oportünizm gözüyle bakılmasına son vermeliyiz." (AGE, s.104)

G. DIMITROV

DELENİN RETMENİ Sİ DIMITROV

Marksist-leninist bir partinin niteliği bitmek tükenmek bilmeyen devrimci girişkenliktir. Yeni koşullara, yeni duruma yapıcı bir biçimde hakim olur ve daha fazla ilerlemek için ortaya çıkan her yeni fırsattan yararlanır.

Marksist-leninist parti, her türlü sağ ve "sol" oportünizm ve revizyonizm, milliyetçiliğin ve ulusal dar kafalılığın her türlü belirtisi karşısında uzlaşmaz bir tavır alır.

Marksist-leninist parti, kendi deneylerinden öğrenmeyi, ondan dersler çıkarmayı, sınıf mücadelesinin ve marksist leninist kuramın strateji ve taktiklerini yapıcı bir biçimde geliştirmeyi bilir.

Marksist-leninist parti, kendilerini asla ulus ve devlet çerçevesiyle sınırlamayan enternasyonalistlerin partisidir. Marksist-leninist parti, uluslararası işçi sınıfı hareketiyle ve kardeş partilerle olan ilişkilerini güçlendirir.

Parti yaşamının ve parti yapısının ilkelere yapıcı leninist yaklaşım, bu ilkelere tarihin her aşamasında uygulamak için somut yollar ve biçimler bulmak demektir. Bu anlamda Georgi Dimitrov Bolşevizm deneyine çok değer vermiştir.

Georgi Dimitrov Komintern'in örgütleyicisi, teorisyeni ve öndegelen politik lideri olarak taşıdığı yeteneklerini leninist tipte işçi sınıfı partilerinin eğitime ve yetiştirilmesine cömertçe adanmıştır. Son

nefesine dek büyük bir insan ve komünist olan Georgi Dimitrov, aklı, yüreği ve enerjisiyle, hareketimizin böyle yükselmeye erişmiş olmasına, böylesine etkili bir güç haline gelmiş olmasına, marksist-leninist partilerin kendilerini güçlendirmiş ve çeşitlendirmiş olmalarına büyük katkılarda bulunmuştur.

Georgi Dimitrov, Şubat 1914'te Şili Komünist Partisi'nin bir temsilcisiyle yaptığı bir konuşmada bir parti yöneticisinin kişiliğini ve böyle bir yöneticinin sahip olması gereken niteliklerinden söz ederken şunları söylemişti: Parti yöneticileri sadece hatip ve yazar değil, gerçek savaşçılar, işçi sınıfının arasında yaşayan ve onunla birlikte savaşan devrimciler olmalıdır. Bizim sadece dışsal etkilere ve salt güzel konuşmalara ihtiyacımız yok, bize her şeyden çok gerekli olan Bolşevik bir eğitimden geçmiş, hangi koşullarda olursa olsun kendi çıkarlarını işçi sınıfı davasının, bilimsel sosyalizm davasının çıkarlarına hiç tereddütsüz bağımlı kılma-yaya hazır yöneticiler ve kadrolardır. Georgi Dimitrov'un kendisi de böyle bir önderdi.

Dimitrov'la birlikte çalışma, onunla tanışma fırsatı bulmuş herkes onun olağanüstü parlak kişiliğinde leninist tipte bir önderin bireysel nitelikleriyle tipik özelliklerinin diyalektik bir biçimde birleştiğini içtenlikle söyleyebilir.

EMPERYALİZMİN OLİMPİYAT «OYUNLARI»

● Sosyalizmin "akılalmaz" sportif başarılarından

● Halklar arasındaki barış, dostluk ve dayanışmadan

KORKUYORLAR

1980 Moskova Yaz Olimpiyatları yaklaşıyor. Ve iğrenç bir boykot kampanyası baskı, tehdit ve çeşitli ayak oyunları kullanılarak tezgahlanıyor. Emperyalizm, Sovyetler Birliği'nde düzenlenen Olimpiyatları bir türlü hazmedemiyor. Afganistan üzerinde planladığı oyunların Sovyetler Birliği'nin yardımıyla bozulmasını "gerekçe" göstererek, aklınca Sovyetler Birliği'ni diynyadan soyutlamak istiyor.

Ne var ki, Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere yönelik ilk "olimpik provokasyon" değil sürdürülen bu kampanya. ABD emperyalizmi ve yarıdıkları, düzenlenen bir çok olimpiyatta, birçok uluslararası spor organizasyonunda şu ya da bu boyutta çeşitli provokasyonlara girişmişlerdir. Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin bu tür provokasyonlarla kapitalist dünyanın halklarından soyutlanabileceklerini düşünmüşlerdir.

Sosyalizmin her alanda olduğu gibi, spor alanında da sağladığı "akılalmaz" başarılar emperyalizmi ve gericiği her zaman tedirgin etmiştir. Halkların birbirine yaklaşması, kaynaşması aracı olan spor, bu barışçı işlevinden soyutlanmak istenmiş ve bu çabalar bugün olduğu gibi soğuk savaş manevralarına dönüştürülebilmştir. Bu provokatif girişimler konusunda onlarca örnek göstermek olanaklıdır. İşte bunlardan birkaçı:

1962: ADC BUZHOKEYİ TAKIMI ABD HÜKÜMETİ TARAFINDAN "BOYKOT" EDİLİYOR

13 Ağustos 1961'de Alman Demokratik Cumhuriyeti, emperyalizmin kışkırtma ve saldırılarını göğüsleyebilmek için devlet sınırını güçlendirecek bazı önlemler almıştı. Ancak bu önlemler - tıpkı Afganistan'da bugün olduğu gibi - ABD emperyalizmi ve ortakları tarafından bir türlü hazmedilememiştir. Özellikle Berlin'de ABD, Fransa ve İngiltere emperyalizminin İkinci Dünya Savaşı sonunda elde ettikleri işgal bölgelerinin Alman Demokratik Cumhuriyeti topraklarından ayrılması, emperyalizmi en çok tedirgin eden olay olmuştu.

Bundan sonra NATO ittifakı içinde, ittifak ülkelerini bağlayıcı bir karar alınmış ve ADC'li sporculara bu ülkelerden hiçbirine giriş izni verilmemesi kararlaştırılmıştı. Böylece ADC, 13 Ağustos 1961'de güvenceye aldığı kendi devlet sınırını yeniden emperyalizmin saldırı ve kışkırtmalarına açmaya "zorlanacaktı".

ADC Buz Hokeyi takımı 1962 dünya şampiyonasına alınmadı ve spor karşılaşmalarının - bu karşılaşmalara katılmayı tüm sporculara garanti eden - en önemli kurallarından biri açıkça çiğnenmiş oldu. Bunun üzerine SSCB ve Çekos-

lovakya Buz Hokeyi takımları, dünya şampiyonası için gerekli koşulların ortadan kalktığı görüşüyle bu şampiyonaya katılmaktan vazgeçtiler. Emperyalizm, bunun üzerine her zaman ki "taktik"lerinden birine başvurdu ve "zeytinyağı gibi üste çıkmaya" çalıştı. SSCB ve Çekoslovakya, dünya şampiyonasını "boykot etmek" gibi gülünç bir suçlamayla karşılaştılar. Zamanın Olimpiyat Komitesi Başkanı Avery Brundage (ABD) 26 Mart 1962 tarihinde bir açıklama yaparak, bu gelişmelerin uluslararası amatör spor organizasyonlarını tehdit ettiğini söyledi.

Bundan tam 18 yıl önce de emperyalizm - bugünkü gibi - uluslararası sporu kendi şiddirganlığına araç yapmak istiyordu.

1970: MONTREAL BELEDİYE BAŞKANININ MEKTUP VE ARMAĞANLARI

Moskova, 1970 yılında 1976 Olimpiyatlarının Sovyetler Birliği'nde yapılması için Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ne başvuruştur. Ancak UOK'ndeki oylamada bazı garip olaylar ortaya çıktı.

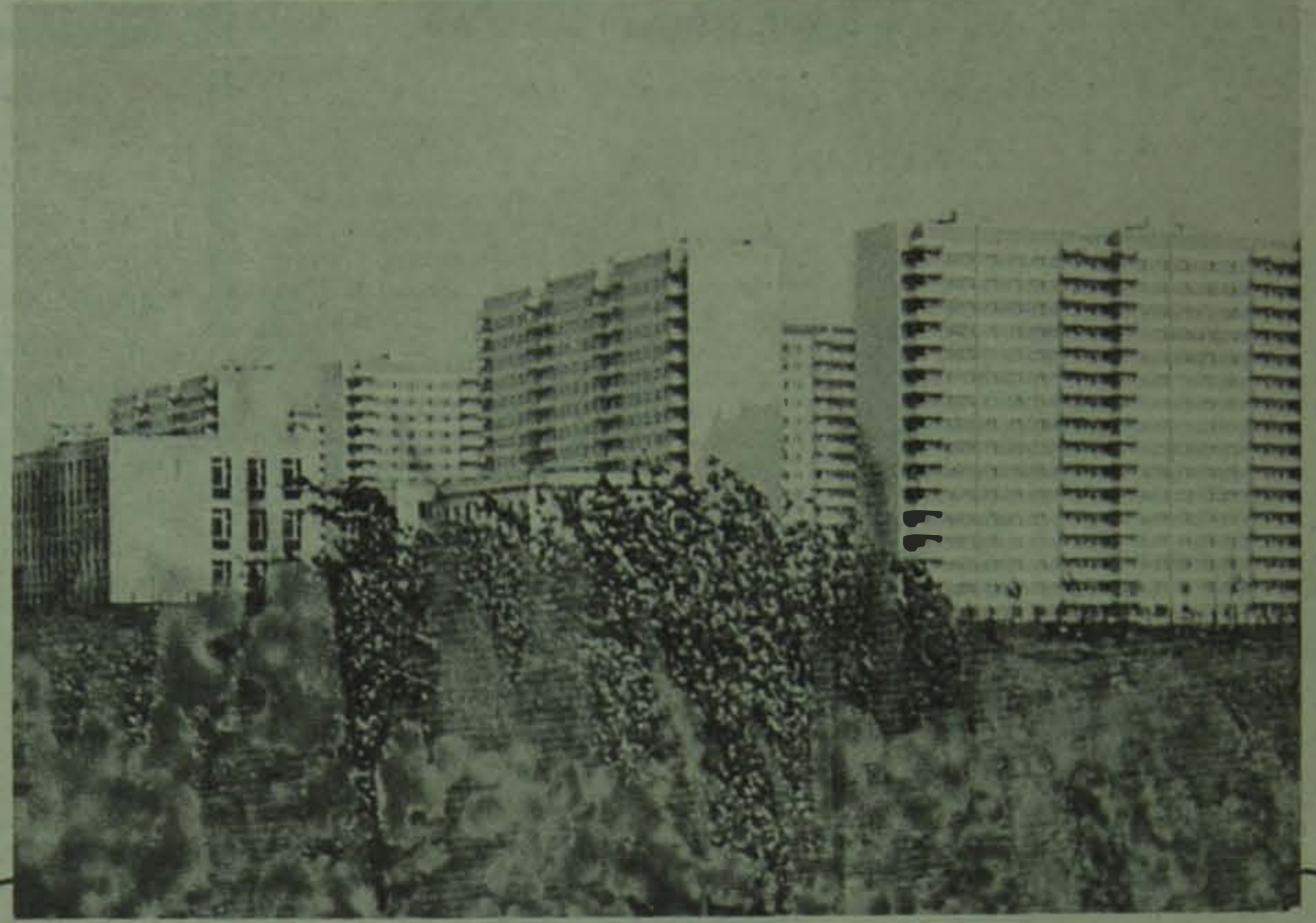
Montreal Belediye Başkanı Jean Drapeau, bu Kanada kentinin Olimpiyat oyunlarına başvurusunu UOK üyelerini dünya sergisine davet ederek, mektuplar ve armağanlar göndererek, batta kurallara göre UOK üyeleri önünde gerekli maddi garantiyi göstermeksizin "destekledi". Kurallara göre, Olimpiyatların kendi ülkesinde yapılmasını isteyenlerin, bunun için Uluslararası Olimpiyat Komitesi önünde maddi garanti vermesi gerekiyordu. Montreal belediye başkanı bu konuda şöyle dedi: "Montreal'in tarihi ve onuru yeterli bir garantidir." 1976 olimpiyatları için Moskova ve Montreal'in dışında bir de Los Angeles kenti başvurmuştu.

Uluslararası Olimpiyat Komitesindeki oylamanın ilk turunda Moskova 28, Montreal 25 ve Los Angeles 17 oy aldı. Bunun üzerine Los Angeles - kurallara göre - zorunlu olarak başvurusunu geri çekti. İkinci tur oylamada ise Montreal 41 oy alırken, Moskova 18 oy'da kaldı. Böylece Olimpiyatların Moskova'da yapılması "bir defalığına" engellenmiş oldu.

1974: "KÜÇÜK DÜŞÜRME AÇIKLAMASI" BAŞARISIZ KALİYOR

23 Ekim 1974'de UOK'nin çoğunluğu Olimpiyatlarını Moskova'da yapılmasına karar verdi. (Bu oylamanın resmi sonuçları açıklanmamıştır.)

Bu oylamada, Moskova'nın tek rakibi Los Angeles olmuştu ancak Amerikan tarafının baş-

OLİMPİYAT KÖYÜNE OYUNLARDAN SONRA MOSKOVALILAR YERLEŞECEK

● Moskova'da Olimpiyatlar için yapılan tüm tesisler genel planın bir parçasıdır ve oyunlardan sonra Sovyet halkı tarafından kullanılacaktır...

ABD'nin girişimiyle, emperyalist kapitalist sistemin, "Moskova Olimpiyatlarını boykot" histerisine tutulduğu şu günlerde, Moskova'da olimpiyat sitesinde, hazırlıklar sonuçlanma evresine geldi. Şimdi Moskova'yı, Olimpiyatların, dünya halkları arasında dostluk, kardeşlik ve barış duygularını geliştiren havası sarmış bulunuyor. Tüm Sovyetler Birliği halkları ve özellikle Moskovalılar, Olimpiyat konuklarını ve sporcuları olanca dostluk ve konukseverlik duygularıyla karşılamaya hazırlanıyorlar.

YÜRÜYÜŞ, Olimpiyatların bu sıcak havasını, - antikomünist ve antisovyet kampanyanın tekrar canlandırılmaya çalışıldığı ve bu doğrultuda her türlü iğrenç yöntemin kullanıldığı - ülkemizde de yaygınlaştırmak için tüm olanaklarını seferber ediyor. Emperyalist tahakküm ve savaş politikasına karşı direniş bayrağını daima yüksekte tutmuş, sonsuz bir barışa özlem duyan Türkiye emekçilerinin arasında derin etki yapacağı inancıyla çalışmalarını geliştiriyor.

Olimpiyat köyünde sürdürülen hazırlıklar konusunda Moskova Halk Milletvekilleri Şurası İcra Komitesi Başkanı Vladimir Promislov ile yapılan bir görüşmeyi özetleyerek aktarıyoruz.

☆ Moskova'da Olimpiyatlara yönelik hazırlıklar ne durumda bulunuyor?

☆ Sovyet başkenti, Olimpiyatlara fiilen hazır. Moskova Olimpiyat programı 78 ünitenin yeniden yapılması ya da düzenlenmesini öngörüldü. Bunların 25'i spor tesisidir. Tesislerin çoğu ve bu arada Olimpiyat Stadyumu bir yıl önce işletmeye teslim edildi ve VII. Yaz Spartakiyadınları sırasında denendi.

☆ Moskova Olimpiyat Programının gerçekleştirilmesi ne kadar malokdu?

☆ Bir kaç yüz milyon rubleye. Bu miktar Montreal Oyunlarının organizasyonu için harcanan paradan bir hayli azdır. Bunun nedeni, Moskova'nın bu yıl Olimpiyat Oyunlarının evsahibi olarak ilan edilmesinden önce de, böyle-sine muazzam bir spor şenliğinin düzenlenebilmesi için gerekli tesislerin çoğuna zaten sahip olmasıdır.

☆ Montreal, Olimpiyat tesislerinin merkezleştirilmesi yolunu seçmişti. Moskova ise tersine bu tesisleri dağıtmıştı. Bunun nedeni?

☆ Kapladığı alan, Londra kentinin bulunduğu alanın üç kat aşan Moskova'nın bazı yörelerinde yeteri kadar yüzme havuzu ve spor tesisleri yoktur. Moskova'da '80 Olimpiyatlarıyla ilgili olarak yürütülen bütün çalışmalar, zaten daha önce halkın daha iyi yaşam ve dinlenme olanaklarına kavuşması doğrultusunda hazırlanan

"Sovyet Başkentinin yapın ve imar planı"nda öngörülmüştü. Herşey, Olimpiyat oyunlarına bağlı kalmaksızın zaten gerçekleştirilecekti.

Söz buraya gelmişken, harcamalar üzerinde biraz daha durmakta yarar var. Şunu söylemek gerekir ki, yapılan harcamalar boşuna değildir. Çünkü olimpiyatlarda kullanılacak tüm tesisler, oyunlar bittikten sonra da değerlendirilecektir. Olimpiyat köyüne oyunlardan sonra Moskovalılar yerleşecek. Elbette ki yeni oteller de boş kalacak değil. Moskova'ya her gün aşağı yukarı bir milyon insan gelip gitmektedir.

Yeni spor tesisleri, Genel Plan'ın öngördüğü görevlerden birisinin yerine getirilmesine yardımcı olacaktır. Bu tesisler nüfusu 8 milyon olan Moskova'da, spor yapmak isteyen 4-5 milyon insana geniş olanaklar sunacaktır.

☆ Moskovalılar Olimpiyat Oyunlarının Moskova'da düzenlenmesini nasıl karşıladılar? Bu konuda birşey söyleyebilir misiniz?

☆ Konukseverlikleriyle ve eli açık ohuşlarıyla ün kazanmış olan Moskovalılar, Olimpiyatların Moskova'da düzenlenmesini coşkuyla karşıladılar. Birçok Moskovalı gönüllü olarak Olimpiyat tesislerinin yapımına katıldı. Olimpiyat '80 Organizasyon Komitesinin açmış olduğu bağış kampanyasına büyük miktarlarda katkıda bulundular. Onlar, Olimpiyatların başarılı biçimde düzenlenmesi için yaptıkları katkıya onur meselesi olarak bakmaktadırlar.

ka adayları da destekleyebileceği gösterilmek isteniyordu. 1 Ekim 1974'de Amerikan AP ajansı şu haberi geçiyordu:

"Amerikan yetkilileri, İran Ulusal Olimpiyat Komitesi Genel Sekreteri Hasan Rassuli'ye Birleşik Devletler'in Tahran'ın başvurusunu mümkün olduğu kadar destekleyeceğini, ancak Los Angeles'i Moskova'ya karşı aday göstermek için henüz bir planları bulunmadığını bildirdiler. Amerikan Ulusal Olimpiyat Komitesi İkinci Başkanı John Kelly, bu konuda şu açıklamayı yapıyordu:

"Ulusal Olimpiyat Komite-

miz bir karar alacaktır. Ancak, İranlılara, Moskova'nın son girişiminden sonra bizim tarafımızdan desteklenme şansları olduğunu söyledik." Kelly, konuşmasında Moskova Üniversitesi'ne katılan İsraililere karşı "dürüst olmayan davranışları" da ima ediyordu.

Neydi bu dürüst olmayan davranış? Üniversite Dünya Birliği hiçbir "dürüst olmayan davranış"tan söz etmemiştir. İşin aslı şuydu: O zaman, bazı batılı yayın organlarının muhabirleri, İsrail'in bir basketbol maçına giriş kartları olmadan girmek istemişler ve buna izin

verilmemişti. Bu yalan da buradan kaynaklanıyordu. Sözde, "Yahudiler İsraililerin maçını görememişlerdi..." Emperyalizmin en yaygın propaganda araçlarından biri olan tekelci basının iğrenç yüzü burada bir kez daha ve alışılmış biçimiyle ortaya çıkmıştı. Olimpiyatların Moskova'da yapılmasını engellemek için 1974 Ekimi öncesinde böyle oyunlar tezgahlanıyordu. Bunun amacı, Uluslararası Olimpiyat Komitesinde yapılacak oylamayı etkilemekten başka hiçbirşey değildi.

(devam edecek)

Dünya Barış Komitesi Toplantısına Katılan MARDİN BAĞIMSIZ MİLLETVEKİLİ "EMPERYALİZME KARŞI MÜCADELE

NURETTİN YILMAZ: ZAFERE ULAŞSIN!"

Dünya Barış Komitesi, 30 Mayıs - 1 Haziran tarihleri arasında Helsinki'de, "Barış, silahsızlanma ve uluslararası güvenlik için mücadele eden parlamenterlerin uluslararası konferansı"nı düzenledi. Toplantıya, kapitalist ve sosyalist ülkelerin ilerici parlamenterleri, çeşitli kuruluşların temsilcileri katıldı. Toplantıda dünya barışının güçlendirilmesi, uluslararası yumaşmanın yaygınlaştırılması ve nükleer silahların sınırlandırılması konularında tebliğler sunuldu. Emperyalizmin ve özellikle ABD'nin soğuk savaş politikası eleştirildi. Yayınlanan ortak bildiri, tüm ilerici, yurtsever, sosyalist parlamenterlerin, 23 Eylül - 27 Eylül tarihleri arasında Sofya'da "Barış İçin Dünya Parlamentosu"na katılmaları çağrısı yapıldı.

Helsinki toplantısında Türkiye'den Mardin Bağımsız Milletvekili Nurettin Yılmaz da konuştu.

Nurettin Yılmaz, ABD emperyalizminin İran üzerindeki egemen-

Savaş kundakçılığı, soğuk savaş kışkırtmaları, ambargo ve boykot manevraları ve "türlü çeşit" tez-gahlarla bu yaşanası dünyamızı bir zulüm ve ateş ku-yusuna dönüştürmeye çalışan emperyalizm. son ola-rak hepimizi ölümcül bir tehlikenin eşiğine kadar ge-tirdi.

O son derecede gelişmiş teknikleri ve ileri zeka-larıyla Amerikalılar, kendi beyinlerine döndürdükleri elektronik beyinlerinin üst üste yaptığı iki hata sonu-cu neredeyse bir nükleer savaşı başlatıyorlardı.

Bu konuda, Sayın Teoman Ereli'nin 10 Haziran tari-hli Günaydın Gazetesi'ndeki ibret verici yazısını ay-nen yayınıyoruz... SİA adlı ihanet anlaşmasının Mec-lisler geleceği şu günlerde, tüm parlamenterlerin dik-katine sunulur.

Elektronik hainler oyun oynarsa

■ teoman ereli

Elektronik beyinle oturup satranç oynamanın bendenize göre fazla bir zararı yoktur. Yalnızlığı pekiştirmekten başka... Toplum bilimciler ise bu yönde bir sonucu bile uzun vadede tehlikeli görüyorlar. Siyasal Bilgiler Fakültesi doçentlerinden Artun Ünsal gençlerde bir sohbet sırasında şöyle diyordu:

"-İnsan gittikçe daha fazla yalnızlaşıyor. Geçenlerde Paris'te gördüğüm bir manzara karşısında dehşete düştüm. Bir yerde in sanlar bazı makinelerin önünde tek başlarına oturmuşlar satranç oynuyorlardı... İki insanın karşılıklı oturup tavla ya da satranç oynaması bir sosyal ilişkidir. Arada bir şaka yaparlar, iki çift söz ederler. Ama bir elektronik beyin karşısında saatlerce oturup satranç oynamak... Bu korkunç bir şey..."

Şimdi, elektronik beyinlerle oynamanın getireceği çok daha mutlak, çok daha korkunç bir yalnızlığa değinelim: Bir elektronik hata sonucu patlayacak nükleer savaş ile insanlığın yok olması... Şu ya da bu öcra bölgede kalabilecek küçük insan topluluklarının da birbirinden kopuk vaziyette taş devrine dönmeleri...

Geçen hafta iki kez bu korkunç ihtimalin eşliğinden geri dönmüşüz, haberimiz yok..

Amerika Birleşik Devletleri nükleer savunma ve saldırı sistemlerini yöneten elektronik beyinler salı ve cuma günleri "Sovyet füzeleri saldırıya geçti!" diye yanlış sinyal vermişler. Bunun üzeri ne bombardıman uçakları ve nükleer füzeler hareket emri almışlar. Hatalar son saniyelerde anlaşılacak saldırı durdurulabilmiş. Bir dakika geç kalınsa imiş Amerika, Sovyetler Birliği'ni bombalarken Sovyetler'in karğı nükleer hücumu da başlayacak ve atom savaşı patlayacaktı.

Derdimiz başımızdan aşkın, bize ne bundan diyemeyiz. Neden diyemeyeceğimizi Günaydın'da yer alan bir başlık çok güzel anlatıyor:

"Sovyet füzelerinin ilk hedeflerinden biri Adana olacaktı"

Malum Adana'daki İncirlik Üssü'nde ABD'nin atom silahları bulunmakta... Bu nedenle de dünya devleri arasında bir nükleer savaş çıkar İsa ülkemizin savaşın fazla hasar vermediği şanlı bölgeler arasında yer alması mümkün değildir. Felaket patlarsa bizim de başımıza bombalar inecektir.

"-İnsan de kurtulsak" demeyiniz "Bu da yaşamak mı? Eve haf tada bir kıyma alamadık, hangi köşebaşında kurşunu ylyeceğim diye titredikten sonra insan bombalar bitsin şu iş" diye lanet etmeyiniz. Beterin de beteri var ise eğer, o da nükleer savaştır."

Oysa nükleer savaş, hele biz de "İk" hedefler arasında iken patladı mı yandı gülüm keten helva... Ondan sonra ne Demirel'le uğraşabiliriz, ne Erbakan'a takılabiliriz, ne de Ecevit'e kızabiliriz. Şimdi hâlâ yaşadığımız göre ve de konu ile ilgili olduğur na nazaran Ecevit'e dokunuverelim. Ülkemizdeki ABD üsleri hakkında Küçük Kurultay'da söyledikleri geçen hafta yaşadığımız korkunç tehlike karşısında biraz havada kalmıştır.

Ecevit bu konuda demiştir ki:

"Ortak savunma tesisleri konusunda parti içi sorun yapmaya çalıştılar. Bunu bazı belirtilerini gördüğüm için söylüyorum. Barışçı korumak için yapılan istihbarat kadar doğal bir şey yoktur. Aynı şa SSCB yetkilileri bizim içimiz dışımızı gördüklerini söylediler tesisler kapatılın diyenler neyi istiyor? Biziz izlesinler ama biz izlemeyelim. Böyle bağımsızlık olmaz."

İlahi Bülent Bey. Neresi ortak testistr İncirlik'in? Amerikalılar bile kabul ederek açıkca söylüyorlar: Orası bir Amerikan Üssüdür ve Sovyetler Birliği'ni izlemenin çok ötesinde görevler için kurulmuştur. Nükleer silah taşıyan savaş uçakları İncirlik pistinden vızır vızır inip kalkabilmektedir. Ve özellikle bu üs biziz bir dünya savaşında Sovyetler'in ilk hedefleri arasına soktuğu kadar, günümüzdeki komşu ve dost İslam ülkeleriyle ilişkilerimizi bozmaktadır. Pakistan'daki son İslam Konferansı'nda, bütün üyeler için topraklarında yabancı üs bulundurmama önerisi ortaya çıktığinde temsilcilerimiz ne yapacaklarını şaşırılmışlardır.

Her ne ise, biz yine konumuzda dönelim ve tüm insanlığın kenedi kaderine ve geleceğine sahip çıkmasını dileyelim.

liğini kaybetmesinden sonra, Ortadoğu'da mevzilerini geri almak için tüm dikkatlerini Türkiye üzerine yönelttiğini, ikili anlaşmalarla bağımlılık zincirlerini sağlamlaştırınaya çalıştığını açıkladı ve ilerici, yurtsever parlamenterlerin bu ikili anlaşmanın parlamentodan geçmemesi için büyük bir mücadele verdiklerini söyledi.

Türkiye'de faşist saldırıların arttığına, faşist bir diktatörlük tehlikesinin tinnandığına, bölgede Kürt halkı üzerinde ırkçı, şoven politikanın yoğunlaştığına, Kürt halkının anayasal hak ve özgürlüklerden bile yoksun olduklarına işaret eden Yılmaz konuşmasını şöyle bitirdi:

"Barışsever insanlardan, uluslararası işbirliğinin güçlü hareketinden ve tüm dünya emekçilerinin, barıştanve özgürlükten yana yürüttükleri etkin girişim ve politikalarından oluşacak bir cephe ile tüm dünyayı kuşatmalıyız.

Öyle kuşatmalıyız ki, savaş tüccarlarının, emperyalistlerin ve sömürgecilerin katil elleri üzerimizden çekilsin.

Tüm bunların gerçekleşmesi, emperyalizme karşı, tutarlı, kararlı ve aktif bir mücadeleden geçer.

Umarım ki tüm barışsever güçlerin insanlığın mutluluğu için emperyalizme karşı savaşımı zafere ulaşın ve barış içerisinde yanyana tüm halklar kardeşçe yaşasın. Sürekli, adil, kalıcı bir dünya barışının gerçekleştirilmesi için savaştan tüm barış güçlerini halkım adına saygıyla selamlıyorum."

YAŞASIN ULUSLARARASI DAYANIŞMA! YAŞASIN FRANSA'NIN İLERİCİ GÜÇLERİ!

● Fransa'da, Türkiye'de sürdürülen baskılara, teröre, işkencelere, insan hak ve özgürlüklerinin çiğnenmesine karşı, Türkiyeliler demokrasi güçleriyle dayanışma kampanyası açıldı. FKP'nin girişimleriyle başlatılan kampanyaya Fransa'nın tüm ilerici, demokratik güçleri etkin bir biçimde katılıyor.

Bir süre önce ülkemize gelen bir FKP heyeti, çeşitli siyasi parti, kitle örgütü ile Ankara ve İstanbul Barolarını ziyaret ederek incelemeler yapmışlardı. FKP heyeti incelemeleri sırasında 1 Mayıs'a konan yasakları kınanmış, işkence görenlerin aileleri ile görüşmüş ve Türkiye'nin bilimsel sosyalist ve demokrasi güçleri ile dayanışma duygularını iletmişti.

Fransa'dan uzanan bu dayanışma eli, genici-faşist güçleri, AP hükümetini biraz daha yalnızlaştırmak, ülkemizdeki antifaşist mücadeleye güç katacaktır.

SIYASAL SİĞİNMA TALEP EDEN TÜRKİYELİ İŞÇİLERİN SAYISI HIZLA ARTIYOR

● F. ALMANYA - Siyasal sığınma istemi, Türkiyeliler kaçak işçiler arasında artan bir eğilim. Sayıları 100.000'e yaklaşan bu kaçak işçiler son çare olarak siyasal sığınma istemine başvurmakta, yaşanı-

DEĞİŞEN DÜNYA

ABD: İŞSİZ KUYRUKLARI!.. TÜRKİYE: BOŞA ÇIKAN "UMUT" LAR..

ŞUBAT ayından sonra Amerika'nın çeşitli kentlerinde Çalışma Bakanlığı bürolarına başvurarak işsizlik parası isteyenlerin sayısı hızla artıyor. Şubat'ta 400 bin kişi, Mart ayında 500 bin kişiye yükseliyor. Nisan'da 600 bin kişi işsizlik parası almak için başvuruyor, Mayıs ayında ise rakam 675 bine çıkıyor. Bu insanlar, ilk kez işsiz kaldıklarını kanıtlayarak ABD'nin Federal bütçesinden para almak için sıraya girip bekliyorlar. Bir de ABD'de her geçen gün bu işsizlerin de artan oranda katıldığı 10 milyonluk işsizler ordusu var. Bunlardan kimi Federal bütçeden hiçbir yardım almıyor. Kimi geçici işlerde çalışıyor, hiçbir iş güvenliğine sahip olmadan. İşgücü verim oranının ise bu yıl yüzde 1.4 oranında düştüğü resmi istatistiklerce belirtiliyor. ABD hükümeti ekonomik göstergelerin 32 yıldan beri ilk kez hızlı bir düşüş kaydettiğini söylüyor. Fiyat artışlarının ise bu yıl yüzde 9.5'a kadar yükseleceği tahmin ediliyor. Gene 1979 yılında, resmi verilere göre yüzde 5.9 olan işsizlik oranının yüzde 7.5'a kadar yükseleceği belirtiliyor. Üretim ve yatırım oranları düşüyor.

ABD'de bu yıl seçim yılı. Bu nedenle de Carter yönetimi, hem ekonominin daha derin ve içinden çıkılmaz bir bunalıma düşmesini önlemek, hem de halk kitlelerinin gözünü boyamak arasındaki ikilem arasında. Ekonomide, tekellerin kârlarına zarar vermeden enflasyonu durdurmak için işsizlik parası gibi bir takım toplumsal ödemelerin azaltılması gerek. Çünkü Amerikan ekonomisinin bugünkü bunalımı ya da gerilemesi içinde tekellerin kârları da gerileme tehlikesi ile karşı karşıya. Böylece Carter yönetimi, bu seçim yılında vergi indirimleri, fiyat artışları yoluyla tekellere gereken "yardımı" yapmak konusunda kararlı görülüyor. Sonuç Amerikan ekonomisinin daha derin bir bunalıma düşmesi, enflasyon oranının tek rakamlı sayılardan, çift rakamlı sayılara tırmanması olacak.

TÜM kapitalist ülkeler beş aşağı, on yukarı aynı ikilemi ve bunalımı yaşamaya başladılar. Türkiye'nin egemen sınıfları ise kendi bunalımlarını, bu ülkelerden gelecek yardımla çözebileceklerini hesaplıyorlar. Bu yüzden her gün içinde bulunan bunalım biraz daha işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin sırtına yükleniyor. Çözüm sızlık, ister ABD'de olsun, ister Türkiye'de, burjuvazinin ve tekeli kapitalizmin çözümsüzlüğüdür. Tekeli kapitalizmin kuyruğuna takılarak, halk kitlelerini sömürüp, hergün biraz daha yoksullaştırarak bu çözümsüzlüğe çare bulmanın olanağı yok. Ne ABD'de ne de Türkiye'de. Böyle olunca da, muhalefet lideri Bay Bülent Ecevit'in partisinin Küçük Kurultay'ında yaptığı hükümeti düşürme çağrısının tartışma götürür çok yanı var. Tekellerin ve emperyalist ilişkiler ağının dışına çıkmadıkça ister Demirel insin, ister Ecevit çıksın, çözümsüzlük olduğu yerde kalacak. Parlamento içinde kurulacak geçici ittifaklar ve ayak oyunları ile bu hükümetin gitmesi, Ecevit'in gelmesi Türkiye'nin içinde bulunduğu bunalımı hafifletmeyecek. Çözüm, adım adım halk kitlelerinin, işçi sınıfının yararına, onların katkısıyla, onlarla birlikte yapılacak demokratik dönüşümlerle gelecek. ABD'de Çalışma Bakanlığı bürolarının önlerinde kuyruk olan yüzbinlerce işsiz kadar Türkiye'de boş çıkan umutlar da bunu kanıtlamıyor mu?

■ onur güvenli

lanı böylece sürdürmeye çalışmaktadırlar. Bu tür "sığınma" tezgahlarıyla çok üglenen emperyalizm reklamlarına duyurulur.

"TÜRKİYE'DE ASKERLİK YAPMAK VICDANIMA AYKIRIDIR"

● ZDF TELEVİZYONU - "Döviz bedelli askerlik" ve "çifte vatanlık yasaları Türkiyeliler göçmen genç işçilerin dolaylı olarak uyruk değiştirmesini getiriyor.

11 bin mark ödeme gücünden yoksun çoğunluk, bu yasalardan yararlanarak, nüfus artış hızı "sıfır" düşen F. Alman uyuğuna geçiyor. Böylelikle bedel ödemediği gibi, işinden de atılmıyor ve F. Almanya'da askerlik yaparak ücret de alıyor.

Yaşlı göçmenlerin ise, "Türkiye'de askerlik yapmayı vicdan ve inançlarına aykırı bulduğunu" be-

lirterek uyruk değiştirebileceği F. Alman ZDF Televizyonunun 10 Mayıs günü Türkçe yayınında açıklandı.

AYYILDIZLI PASAPORTLARIN HALİ PÜRMEHALİ

● LA HAYE - AET üyesi ülkelerde Türkiyeliler işçilerin serbest dolaşımıyla ilgili anlaşmanın, işbirlikçi hükümetlerce bir türlü uygulamaya sokulamaması sonucu, TC pasaportu taşıyanların sınır dışı edilmesi olayları Avnapa'da hızla artıyor.

Son olarak Fransız hükümeti, göçmen işçilerin "kamu düzenini bozmaları" halinde sınır dışı edilmelerini sağlayan Bonnet-Barre yasasını hazırladı. Yine Fransız hükümeti, hazırladığı Stoleru tasarıyla 6 aydan fazla işsiz ya da istihatsız yabancı işçilerin oturma iznini iptale hazırlıyor.

devrimci olanakları yaratmak

■ mehmet aközer

Bu yılın ilk aylarında kitle eylemlerinde meydana gelen kendiliğinden yükselişin temposunun giderek yavaşladığı, hatta bir duraklama dönemine girmeye başladığı gözleniyor. Tarih, Tekel, Antbirlik direnişleriyle ve kendiliğinden etmenin önemli rol oynadığı anti-faşist kitle gösterileriyle başlayan yükselme sürecinin, daha sonra örgütlü grev hareketleriyle kaynaşmasının yaratabileceği güçlü olanakların değerlendirilemediği ortadadır. İşçi sınıfının, ülke yaşamının candamarı niteliğindeki işkollarında sınıf sendikalarının önderliğinde başlattığı grev direnişlerinin toplumun diğer katmanlarındaki hareketlenmeyle birleştirilerek güçlü ve genel bir anti-faşist direniş dalgasına dönüştürülebildiğini de söylemek mümkün değildir.

Bütün bunlar, günümüzde, özellikle sınıfların karşılıklı yeralımındaki kutuplaşmanın hızla derinleştiği ülkemizde devrimci süreçte özne etmenin rolünün artışının somut bir kanıtıdır. Özne etmenin rolü, özellikle kitle eylemlerinin yükselişi ve bu yükselişin sürekli kılınarak giderek güçlü bir devrimci atılımı dönüştürülmesi planında, durmadan artmaktadır. Kitlelerin devrimci hareketliliğini, politik aktifliğini hazırlayan nesnel etmenlerin etkisi ne kadar güçlü olursa olsun, kitle eylemlerinde sürekli ve güçlü bir yükselişin ortaya çıkışı, gitgide daha çok özne etmenin olgunlaşma düzeyine bağlı hale gelmektedir. Ekonomik, toplumsal, politik bunalımların sürekli derinleşmesi, kitlelerin yaşam koşullarının olağanüstü kötüleşmesi, faşist baskı ve terörün, faşist bir diktatörlük tehlikesinin durmadan turması, kitlelerin politik aktifliğine bir başlangıç ivmesi kazandırmaya ne kadar yeterli olsa da, özne etmenin olgunlaşmasının yetersizliği ya da gecikmesi, bu başlangıç ivmesinin bir süre sonra etkisini yitirmesine, kitlelerin hareketliliğindeki yükselişin duraklamasına, hatta gerilemesine yol açabilmektedir.

TEHLİKELER VE OLANAKLAR BİRLİKTE OLUŞUYOR

Devrimci sürecin gelişmesinde özne etmenin rolünün böylesine sürekli artışını belirleyen temel olgu nedir? Bu, sınıfların karşılıklı yeralımındaki kutuplaşmanın derinleşmesiyle birlikte, karşı devrimci güçlerin de, kitlelerin politik aktifliğinin yükselişini belirleyen nesnel koşulların etkisini tersine çevirmek için güçlü olanaklara sahip olabilmeleridir. Söz konusu kutuplaşmanın derinleşmesi, gericiliğin özne etmenin de güçlenmesinin koşullarını yaratmakta; karşı devrimci güçlerin kendi içindeki bağlaşıklığını, onların birlikte davranabilme yeteneğini, orta katmanları etkileyebilme ve kitlelerin devrimci çıkışlarına karşı ani, kıvrak ve duraksız biçimde tepki gösterebilme becerisini yükseltmektedir. Bu, Lenin'in devrimlerin temel yasası olarak belirlediği, her devrimin güçlü bir karşı devrimi yaratarak ilerlediğine ilişkin genel kuralın bir yansımasıdır. TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun "Tek Parti, Tek Cephe" kararında da "tehlükelerin ve olanakların birlikte oluştuğunu" vurgulayan saptama, söz konusu temel yasanın ülkemizde işleyişine işaret etmektedir.

Günümüzde devrimci sürecin gelişmesinin ana özelliklerinden birini oluşturan, özne etmenin rolünün sürekli artışı, bilimsel sosyalistlerin ulusal ve uluslararası devrimci süreçlerin gelişmesine ilişkin çözümlerinde önemli bir yer tutmaktadır.

"Nesnel gelişim kaçınılmaz olarak kapitalizmin çelişkilerinin keskinleşmesine yol açar. Bu ortamda, devrimci kağanın yeni olanakları, bu yolun karşısına çıkan yeni güçlükler, bu dönemde devrimde sübjektif ögenin ve özellikle bilimsel sosyalist öncülerin

rolünün çok arttığı anlamına gelir. Bu konuda da Lenin'in oluşturduğu devrimci stratejinin ana öğelerinin önemi artar." (V. Zagladin, "Sosyalizmin Ön Koşulları ve Sosyalist Devrim, Yurt ve Dünya, s. 5, s. 232-233).

"Sosyalist sistemin gelişmesinin ve kapitalizmin derinleşen bunalımının etkisiyle kıtanın (Latin Amerika'nın) genel gelişimi ve dünyadaki yeni koşullar, sosyalizme geçişi, gittikçe öncü güçlerin yığınları mücadeleye götürme yeteneğine, taktiklerinin esnekliğine, eyleminin güç ve devamlılığına bağlı hale getirmektedir." (R. Arismendi, Barış ve Sosyalizm Sorunları Dergisi, 1964, s. 10, s. 33-34).

DEVRİMCİ OLANAKLAR SÜRGİT BEKLEMEZ

Buraya kadar söylenenleri başka türlü ifade edecek olursak, kitlelerin politik aktifliğinin yükselişini, devrimci girişkenliğinin uyanışını belirleyen nesnel koşullar (sınıf çelişkilerinin keskinleşmesi, ezilen halk üzerindeki ulusal baskının ve tüm toplumsal eşitsizliklerin derinleşmesi, kitlelerin yaşam koşullarının olağanüstü kötüleşmesi vb.) aynı zamanda gericiliğin ve faşist tehlikenin özne etmenin de güçlenmesini temellendiren koşullardır. Bu durumda devrim sürecinin nesnel koşullarının olgunlaşmasını hızlandırmada, özellikle kitlelerin devrimci eylemlere girişme yeteneğini yükseltmede, sınıfların, partilerin, grupların politik etkinliğinin, kendi durumlarını ve tarihsel rolleriyle görevlerini kavrama düzeyinin, bu görevleri yerine getirebilme yeteneğinin ve sınıf mücadelesindeki strateji ve taktiklerin önemi sürekli artmaktadır. Temel sorun, gitgide daha çok, devrimci güçlerin (ve devrimci güçlerin hedeflerini kendi nesnel çıkarılarının bir ifadesi olarak kavrayarak onların yanında gruplaşan ilerici güçlerin ve katmanların), toplum yaşamının bütün alanlarını kaplayan bunalımdan devrimci bir çıkış yolunu kavrayabilmelerinde, bu devrimci perspektifin güçlerini olgunlaştırabilecek strateji ve taktikleri benimseyip uygulayabilmelerinde düğümlenmektedir. İşte bu özne etmenin olgunlaşmasındaki gecikme ya da yetersizlik, elbette sürgit hazır beklemeyecek olan devrimci olanakların aşınmasıyla, nesnel koşulların başlangıç ivmesiyle bir ilk hız kazanan devrimci kitle eylemlerinin duraklamasıyla, hatta gerilemesiyle sonuçlanabilmektedir.

İLERİ MEVZİLER KAZANMAK İÇİN SORUNLARI ÇÖZMEK

Bu olay, bugün toplumumuzda, tüm ilerici, demokratik, devrimci politik güçlere, mücadelenin strateji ve taktiklerini belirlemede, politik etkinliklerinin doğrultusunu çizmede temel tercihlerini yeniden belirlemeyi, bunları gözden geçirmeyi dayatmaktadır. Başka türlü söyleyecek olursak, kitle eylemlerinin yükselişinde ortaya çıkan son duraklama ya da "nefes alma" aralığı, bu yükseliş devrimci perspektiflere bağlayarak sürekli kılmanın ve güçlü bir anti-faşist direniş dalgasına dönüştürmenin özne koşullarını yaratmakta geciken güçler için de, bu yükselişin kendi önlerine koyduğu teorik, politik ve örgütsel sorunları yanıtlama görevini öne çıkarmıştır.

"Kendiliğinden hareketlerin hepsi de, mevcut düzen karşısında sınıfların ilişkisini dile getirdiği için bir takım bilinç sıçramalarını da beraberinde getirir. Ortaya çıkmasıyla birlikte kendiliğinden hareket şu soruları sorar: Ne yapmalı? Nereye gitmeli? Mücadelenin koşullarının ve amaçlarının bilincine varma gerek-

sinmesini doğurur... Hareket, ilerlemek için mutlaka çözümlenmesi gereken teorik, politik ve örgütsel sorunlarla kaçınılmaz olarak karşılaşır. Böyle olunca, bu sorunları çözüme kavuşturmak için birikmiş deneyimi genelleştirmek ve özümlemek, sosyalist bilinci geliştirmek gerekir." (Y. Krasin, Devrim Sürecinin Diyalektiği, s. 86).

Günümüz koşullarındaki iki örnek, bir yandan CHP'nin Küçük Kurultay'ında ortaya çıkanlar, diğer yandan da DISK'in yeniden bir erken genel kurul hazırlığına girişi, yukarıda sözü edilen gelişmelerin demokrasi güçlerinin her birinin önüne koyduğu nesnel dayatmayı vurgulamaktadır. CHP'nin Küçük Kurultay'ı, sağ merkez yönetiminin emperyalizmle ve tekellerle uzlaşma politikasındaki kesin ısrarına karşın, partinin politikasını gözden geçirme zorunluluğunun CHP tabanında ve orta kademelerinde ne denli güçlü bir etki gösterdiğini ortaya koymaktadır. CHP merkez yönetimi, kendi tabanındaki kitleleri güçlü bir anti-faşist direniş hareketi içinde yer almaya yönelten nesnel koşulların etkisine hâlâ sahte umutları ayakta tutmaya çalışarak, tekelin sunduğu ya da sunacağı yeni kredilerle parti tabanını oyalayarak direnme çabasının sonuçlarını sergilemektedir.

DISK'in hazırlandığı erken genel kurul ise, kitlelerin direten mücadele isteminin demokrasi güçlerinin önüne koyduğu sorunları yanıtlamada başvurabilecek bir başka çıkmaz yolun tehlikelerini gündeme getirmektedir. Bu yol, DISK'in sınıf tabanından yukarıya doğru sınıf sendikacılığı doğrultusunda gelen baskının gücünü ve etkisini, DISK yönetiminin politik bileşiminde temelli bir değişikliğin koşulları yeterince olgunlaşmadan gerçekleştirilecek bir genel kurulla sınırlama yoludur. Bu yol, tabandaki köklü kaymaların ve güçlü yönelimlerin etkisini, tepedeki yeni dengelerle frenleme yoludur. DISK içindeki başlıca görev, bugün böylesi bir yola girilmesini önlemek biçiminde ortaya çıkmaktadır.

DEVRİMCİ OLANAKLARI HAZIRLAMAK

Kitle eylemlerindeki yükseliş eğilimini canlandırmanın, bunu başta işçi sınıfı olmak üzere toplumun bütün demokratik katmanlarında güçlü bir anti-faşist direniş dalgasına dönüştürmenin, kısacası devrimci olanakları hazırlamanın yolunu, bunalımdan devrimci çıkışın perspektifini ortaya koyan devrimci demokratik bir iktidar hedefine yönelmiş, anti-faşist, antiemperyalist, antitekel, antişoven tek bir demokrasi cephesi politikası göstermektedir. Böylesi bir cephe yolunda, bu cephenin çekim merkezini ve güçlerini oluşturma yönündeki adımlar, kitlelerin politik aktifliğinin yükselişini sürekli kılacak özne etmenin başlıca unsurlarını oluşturacaktır. Hiç kuşkusuz bu özne etmenin olgunlaşmasında da en önde gelen, işçi sınıfının devrimci eylemlere girişme hazırlığının yükseltilmesi, işçi sınıfının politik öncüsünün çok yönlü güçlendirilmesi, sınıf hareketinin yetiştirdiği tüm bilimsel kadroların tek bir politik merkez etrafında toplanması sürecinin hızlandırılmasıdır.

"Özne koşulların rolünün artışı, herşeyden önce bilimsel sosyalistlerin doğru bir eylem yönlendirmesi için çalışmalarını gerektirir. Vardığımız sonuç şu olabilir: Kardeş partilerin gerçekten marksist-leninist politikalarının esas amacı sosyalist devrimin önkoşullarının önüne dikilen her türlü özne ve nesnel engeli aşmak için yığınsal eylemleri geliştirmek ve devrimci eylemi oluşturacak koşulları hazırlamaktır." (V. Zagladin, a.g.y., s. 240).

ÜNİVERSİTE ÖNÜNDEKİ YIĞILMA ÜRETİME YÖNELİK EĞİTİMLE KALKACAKTIR

Toplumumuzda yaygın bir kanı, toplum içinde yükselme yolunun üniversite diploması almaktan geçtiğidir. Bu kanı, üretimden kopuk biçimde sürdürülen eğitimin doğal ürünüdür. Bir çok genç, yönü ve amacı belirlenmemiş orta eğitimi tamamladıktan sonra işsizlik, ya da açlıktan kaçmanın yolu olarak yukarıdaki genel kanıya da uyan biçimde üniversite seçme sınavlarına girmeyi yeğlemektedir.

Orta öğrenimde eğitim düzeyinin düşüklüğü; belirli bir azınlığa sunulan kimi gelişkin eğitim olanaklarının geniş öğrenci kitlelerine götürülmemesi; üretime yönelik olarak planlanmayan eğitim ve bunlara eklenen bölgeler arası dengesizlikler ve daha bir çok nedenden ötürü liseyi bitiren genç çalışacak bir alan bulamamakta, sonuçta kendiliğinden biçimde üniversite kapısına dayanmaktadır.

Üniversite kapılarına yığılan bu yüzbinlerce genç içinden seçme yapmaya yönelik sınavlar ise, yukarıda kısaca özetlenen eğitimin genel yapısından dolayı tam bir "gülmece" biçimine dönüşmektedir. Geniş bir öğrenci kitesinin eğitimlerinin çok üstünde kalan bir düzeyde hazırlanmış sınavlar, bu "gülmeceyi" daha da içler acısı bir duruma sokmaktadır.

Bu gelişmeler, dersaneler olgusunun bir ba-

kıma yaygınlaşmasını da getirmiştir. Artık ulusal eğitimden tümüyle umut kesen gençler nasilsiz olursa olsun para denkleştirip bir kursa gitmeye çalışmaktadır. Ancak buna karşılık şimdi de, yaygınlaşan bu özel eğitimin girişine seçme sınavları konularak ayrı düzeyde bir özel eğitim geliştirmeye çalışılmaktadır.

Bu bozuk eğitim sürecünde üniversiteye girme olanakları iyiden iyiye kısıtlanmış olan gençlere, mücadele hedefi olarak "USS'ye Hayır", "Herkeseye Yüksek Öğrenim Hakkı" türünden sloganlar iletmek kolaylıktan ve daha da kötüsü hedef sapırmaktan öteye anlam taşımamaktadır. Çözüm büyük ölçüde orta eğitimde politenik eğitime geçilmesindedir. Çözüm üretime göre düzenlenen eğitimdedir. VE bunlara bağlı olarak bir diğer çözüm de askerliğin demokratikleştirilmesinde, yedeksubaylığın kaldırılarak, askerlik süresinin yine üretim içinde geçinilecek bir temel eğitimle sınırlandırılmasındadır(1)

Üniversiteler önündeki yığılımların, eğitimsiz aydınlar ordusu yetiştirilmesinin önlenmesinin çözümleri böylesine köklü önlemlerden geçmektedir.

(1) Genç Öncü, Eğitim Yayıncıları, "Gençlik Eğitimi, Mestek, İş İstiyor"

Bağımsızlık / Demokrasi / Sosyalizm mücadelesi şehidi Faruk Ersan, bir futbol karşılaşması öncesinde (sol başta)

LİSELİ GENÇLİĞİN OKULLARIN TATİLE GİRMESİYLE TATİLE GİRMEYEN KAVGASI

Ortaöğretim kurumlarında bir ders yılı daha, gençliğin eğitim hakkı elinden alınarak kapandı. İki buçuk milyon genç, geleceğinin ne olacağını bilmeden tatile girdi. Bir ders yılı boyunca bilimsel gerçeklikten uzak, gerici, tutucu ve emperyalizme bağlı bir "eğitim" gören bu gençlik kesimi, eğitimin nitelik olarak yetersiz ve seçmede yapısı dolayısıyla onbinlerce üyesini tamamlama sınavlarına bıraktı. Onbinlerce genç liseyi bitirerek, üniversite kapılarında beklemeye mahkum edildi.

Yaşanan bir öğrenim dönemi, her dönem olduğu gibi, kapitalist düzene uygun kafalar yetiştirmeye çalışılan, muthu bir azınlığın en geniş olanaklardan yararlandığı, buna karşın, geniş öğrenci kesiminin bir kurşun kalemi 10 liraya aldığı, eğitim araçlarının tahata, tebeşir, algi vb. ibaret olduğu yetersiz eğitim ile başarısızlığın yüksek düzeyde ulaştığı bir dönem oldu. Kır-kent, varoş-merkez arasındaki eğitim farklılığı ve adaletsizliğinin arttığı bu dönemde haklarına sahip çıkan, bunun için mücadele eden gençlerin üzerinde gerici disiplin yönetmeliği baskısı uygulandı.

1979-1980 dönemi okulların geç açılması ve yarıyıl tatilinin uzaması ile verimsiz bir özellik taşıdı. Bu tatillerin uzatılmasının amacı MHP destekli AP hükümetinin ilerici öğretmen ve öğrenciler üzerindeki sürgün planlarını uygulamaya yönelikti. Yarıyıl tatiline girerken birçok okul kapatılma tehlikesi ile karşı karşıya kaldı. Sürgünlerin yoğunlaşması, gerici-faşist öğretmen ve öğrencilerin "pilot" bölgelere kaydırılmasının yanı sıra, faşist terör orta öğrenim gençliğine yoğun biçimde hedef aldı. Yüzlerce lise faşist kurşunlara mahllesinde, okula giderken, hatta okullarında hedef oldu. Sikilyönüm uygulaması ise

faşist saldırılara karşı direnen gençliği gözaltıma alma biçiminde gelişti. Kimi okullarda faşistler, güvenlik kuvvetlerinin desteğinde ilerici, devrimci öğrencilere saldırdı. Faşist saldırılar ile ilgili öğretmenleri de hedef olarak seçti. Faşist saldırılara göz yummayan, örneğin zorla para toplanmasına karşı çıkan müdürler, öğretmenler kurşunlandı.

Liselî gençlik faşist saldırılara, kıyım ve sürgünlere karşı koyabilecek tek gücün örgütlü birleşik güç olduğunu kavradı. Sürgünlere karşı direnişler, faşist saldırıları protesto eylemleri yoğunlaştı. Veliler öğrencilerin haklı talepleri yanında yeralmaya başladılar. Gerçek demokratik taleplerin kazanılması, gerekse faşist saldırılara karşı öğrenci-öğretmen-veli dayanışması orta öğrenim kurumlarında yenilmez bir gücü oluşturuyor.

Yolumuz işçi sınıfı partisinin yoludur diyen lise Genç Öncüler kararlı bir eylem birliğinin bayrağını yükselttiler. Her türlü saldırıya karşı verecek mücadelelerin kiteselliğini gözeteren maceracı eylemlerin önüne set çektiler. Grup çalışmalarına yönelik eylemlerin örgütlü mücadeleye geçeceği zararları göstererek kararlı tavırlarını aldılar. Her türlü demokratik olanağı, eylem birliğini sağlamaya yönelttiler. Demokratik lise, demokratik eğitim mücadelesine ve gençliğin en yakıcı sorunu can güvenliğinin sağlanmasına öncülük ettiler. Antifaşist gençlik cephesi yolundaki çabaların lise öğrencileri de kapsamasına çalıştılar. Yaz tatiline girilmesi yoğun mücadelelerden gelen lise öğrencilerinin kavgalarının bitişine değil, tersine okulların dışındaki alanlarda çalışılması anlamına geliyor. Önümüzdeki eğitim dönemi lise öğrencilerin faşizme, emperyalizme, şovenizme ve gerici eğitime karşı birlik ve mücadele yılı olacaktır.

FARUK ERSAN SPOR ŞENLİĞİ ANKARA'DA BAŞLADI

8 Ekim 1978'de Ankara'da altı yoldaşıyla birlikte katledilen Faruk Ersan adına Ankara'da her yıl düzenlenen spor yarışmaları bu yıl şenlik biçiminde ve çok sayıda amatör takımın katılımıyla gerçekleştiriliyor.

1977 yılında GENÇ ÖNCÜ Ankara Şubesi tarafından "barış, dostluk, dayanışma içi spor" adıyla düzenlenen futbol turnuvasının düzenleyicisi ve yöneticisi olan Faruk Ersan'ın adı, gençlerin gelenekleştirerek sürdürdükleri spor şenliklerine geçen yıl verilmişti. Bu yıl futbol dışında, basketbol, voleybol ve atletizm dallarına da yaygınlaştırılan spor şenliğine çok sayıda amatör takım ve klüp katılıyor.

15-16 Haziran 1970 işçi direniş Türkiye işçi sınıfı hareketinin en önemli deneylerinden biridir. Deneyden çıkarılacak dersler ve bunların ışığında önümüzdeki görevler, hedefler üzerine yapılacak olan yorumlar, genel olarak bilimsel sosyalist hareket için olduğu kadar, işçi sınıfı yolunda yürüyen bilimsel sosyalist gençlik hareketi için de geçerlidir.

İliç kuşkusuz 15-16 Haziran işçi direnişinin en önemli yanı, 60-70 dönemi Türkiye sol hareketi içinde, devrimci siirecin öncü motor gücünün hangi sınıf olduğu konusunda yoğunlaşan tartışmalara verdiği yanittir. Dünya devrimci pratiğince defalarca kamatlanmış olan "devrimde işçi sınıfının öncülüğü", ülkemizde 15-16 Haziran direniş pratiğinin yakınlığıyla, küçük burjuva devrimciliğine bir kez daha hatırlatılmıştır. Ancak bu konuda düşünülmüş olan büyük yanlış, burjuvazinin de desteğiyle devrimci gençlik hareketinin bir boyutuyla entelektüel tartışmalar içine sıkıştırılmasını ve pasifizmi; bir başka boyutuyla da goşizmi getirmiştir. Her ikisi de farklı biçimlerde ortaya çıkmalarına karşın aynı sınıfsal yapıdan kaynaklanmışlar, küçük burjuvazi içinde taban bulmuşlardır. Bu durum devrimci gençlik hareketinin doğruyu bulmasını, işçi sınıfının yolunu izlemesini geciktirmiştir.

Aynı yanlış, boyutları değişik olmakla birlikte, günümüz gençlik hareketinde de varlığını korumaktadır. Bunun en önemli nedeni, 1955'lerden başlayarak, gençlik hareketinin hemen hemen tamamen öğrenci-aydın gençlik ile sınırlı kalmasıdır.

15-16 Haziranların gençlik hareketindeki yeri

15-16 Haziran'ı bu açıdan yeniden değerlendirmek, ve bilincine varmak gençlik hareketinin yanlışlardan arınmasında önemli rol oynayacaktır. Bu yolda 10 yıldır görkemli özlü değerlendirmeler, kutlamalar yapıldı. Ama söylenenleri yaşama geçirmek gerek. Bilincine varmanın anlamı budur. Yani toplumun dinamik güçlerinden biri olan gençliği işçi sınıfının yandaşı, aktif destekçisi haline getirmek gerek. Bunun yolu ise gençlik hareketinin işçi gençliği kucaklamasından geçer. İşçi gençliğe dayanarak mücadele etmekten geçer. İşçi gençlik özü gereği her tür küçük burjuva tutarsızlığını dışlayacak, törpüleyecek tek güçtür gençlik içinde. Gençlik hareketinin işçi sınıfı mücadelesini izlemesini sağlayacak, bu doğrultuda yönlendirecek, en doğru yeri almasını sağlayacaktır. Atılan adımları küçümsemekle birlikte bu görevin tam anlamıyla başarılamadığı bir gerçektir ve çözüm beklemektedir. Gençliğin işçi ve emekçi gençlik öncülüğünde kitesellik sağlayarak politik doğrultusunu saptamasını ve korumasını başarma görevi, tüm zorluğuyla, bilimselsosyalist gençlerin önünde durmaktadır.

Faşist saldırıların yoğunlaştığı, faşist tiranının ivme kazandığı günümüz Türkiye'sinde antifaşist mücadele içinde küçümsenmeyecek görevler başaran gençliğin önünde, yeni zorlu görevler ve sorunlar var. Faşizmin saldırılarını göğüslemek için mücadele edilirken, sınıf mücadelesinin günümüzdeki boyutlarındayattığı ve "Tek Parti Tek Cephe" kararıyla bilinçlere çıkarılan Demokrasi Cephesi'nin örülmesi doğrultusunda da gençliğe önemli görevler düşüyor.

Gençlik alanında eylem birliğini gerçekleştirmek ivediligini koruyor. Bunun için üst düzeyde ve tabanda yapılabilecek çok yönlü çalışmalar genç bilimsel sosyalistleri bekliyor.

15-16 Haziran hareketi bu açıdan da günümüze ışık tutmaktadır. Örgütlülüğün hele de tüm demokrasi güçlerinin örgütlülüğünün ne denli önemli kazanımlar getireceğine dair ipuçları vermektedir. Dahası bugün, bu gereklilik işçi sınıfımızın talebidir.

Yinelemek gerekir ki bunu gençlik alanında başarmanın temel şartı, eylem birliğinin kotasılması ve korunması için işçi ve emekçi gençliğin öncülüğünü ve denetimini gerçekleştirmektir.

Bunun yolu fabrika, atelye gençliğini örgütlemek, eğitmek ve mücadele alanına çekmekten geçiyor.

Bu görevler işçi sınıfının, onun politik örgütünün, işçi sınıfı partisinin yolgöstericiliğinde başarılabilecektir.

Yarımlar ellerimizdedir ve güzel günler çok uzak değildir!

■ figen çöloğlu

NAZIM HİKMET

ve

MARKSİST ESTETİK

II

■ aziz çalışlar

Nazım Hikmet'te düşünmenin yöntemi ile yaratmanın yönteminin bir oluşuna şaşmamak gerekir; çünkü, bu ikisi de diyalektik maddeciliğe dayanır, ya da bir başka deyişle, Nazım Hikmet'in estetikteki metodolojisi, maddeci diyalektik'tir. Nazım da, Lenin'in görüşü doğrultusunda, bilgi kuramı, mantık ve diyalektik yöntem arasındaki birlikten yola çıkarak, gerçeklikle sanat arasındaki ilintiyi, "diyalektik maddeciliğin güzel sanatlara uygulanması" olarak görmekte, diyalektik maddeci yönetime bağlı bir yansımaya-yaratma ilişkisi olarak ele almaktadır. Nazım buna "diyalektik bir gözle tetkik edilip içine etkin olarak karıştırdığımız hayatın sanatsal tesbiti, yansımaları" demektedir ve sanatçıyı (özne'yi) "yalnız tesbit etmekle kalmayıp, tesbit ettiği şeyin değişmesine de etkin olur" diyerek açıklamaktadır. Demek ki, Nazım'a göre, yaşam (dış dünya, nesnel gerçeklik); insan bilincinden bağımsız olmakla birlikte, insanın etkinliğini (eylemselliğini) kendinde içerir; o halde, insanın sanatsal olarak nesnel gerçeklikle ilişkisi, insanın etkinliğini içeren yaşamla olan ilişkisidir; sanatın nesnesini bu nesnel-öznel diyalektik birlik oluşturur. İkincisi, sanat gerçekliği yalnız yansıtmakla kalmaz, ama onu yaratır da; yani, Nazım, insan bilincinin nesnel gerçekliği yalnız yansıtmakla kalmayıp, ama aynı zamanda onu yarattığını da vurgulayarak, sanatçıyı, dünyayı değiştirici, etkin özne olarak ele almaktadır. Üçüncüsü, gerçekliğin sanata uygulanmasıyla, bir başka deyişle, yalnız gerçekliği

yansıtmakla değil, ama yaratmakla olanaklıdır. Görülüyor ki, Nazım Hikmet, estetik alanına sadece bilgi-kuramı açısından değil, ama aynı zamanda, değer-bilgisi açısından da yaklaşmaktadır. Gerçekliği; bu ikisinin, yani bilme ile değerlendirmenin diyalektik birliği, uğraşı olarak ele almaktadır. Çünkü eğer, sanat yaşamın sadece bilinmesi, yansımaları olarak ele alınırsa, bu, sanatçının (özne'nin) edilgenliği demek olacak, sanatçının gerçekliği değiştiriciliği ortadan kalkacak, dolayısıyla, sanatçının gerçekliği değerlendirmesi yani oluşturması, kendi ideolojisi dünya görüşü olmaksızın bir sa-

nat yapıtının ortaya konabileceği varaayılacaktır. İşte, Nazım Hikmet, estetiğin candamarını oluşturan nesne-özne ilişkisine, yansımaya-yaratma, bilme-değerlendirme ilişkisine böylesine maddeci bir diyalektikle yaklaşarak; bilgi kuramı, değer-bilgisi ve yöntem-bilgisi arasındaki uyumlu birliği kurabilmektedir.

Nazım Hikmet'in estetik metodolojisindeki önemli bir yanı da, bütünsellik anlayışı, sistemsel yaklaşımı'dır. Bir başka deyişle, Nazım Hikmet, sanatın bir değerlendirmesini yaparken, bütün sanatlara egemen olan en genel

yasaları bulmaya çalışarak, sanatın toplu içinde tarihsel gelişmesine bütünselliği içinde bakar. Bunun için de şöyle diyor Nazım Hikmet: "Güzel sanatlar arasında bence Çin setleri yoktur. Bunlar bir bütünün parçalarıdır. ... Bunun aksini iddia etmek bilgilerimiz arasındaki diyalektik bağı görmemek demektir." Demek ki, sanatlar arasında birbirlerini bağlayan temel yasalar vardır, ve bunlar tarihsel gelişme içinde kendilerini gösterirler; bunun için de tarihsel gelişme yönetsel olarak çözümleyici bir şekilde yaklaşmak gerekir: "insanlar, bu arada, yazarlar, soyut değil, somut, konkr olarak değerlendirilmeli, incelenmeli; yani bir insan, bir yazar, yaşadığı devir, içinde bulunduğu ülke, sınıf, zümre, çevre gözönünde tutularak, filanca devirde, filanca memlekette, filanca sınıfa mensup insan, yazar diye incelendikten sonra, o devrin, o memleketin, o sınıfın imkanları içindeki başarılarına göre hakkında bir hüküm verilmeli." Bir başka deyişle, tümevarım ve tümdengelim yoluyla, sanatsal yaratımlar, sanatsal yaratımların bağlı olduğu sanatsal ilişkiler, sanatsal ilişkilerin bağlı olduğu toplumsal ilişkiler, ve en sonunda da onları belirleyen toplumsal-ekonomik yapı arasındaki karşılıklı ilişkiler, birbirlerine bağlı bir bütünsellik içinde çözümlenmelidir.

Nazım Hikmet, maddeci diyalektik yöntemi, sanatın yapısına uygularken, bunu sanatın tarihsel gelişmesine dayandırır; çünkü, sanatlar, tarih boyunca bir

değişime uğrarken, ister istemez, örneğin tekniğe, sanatsal anlatım araçlarının gelişimine bağlı olarak, içerik ile biçim üstünde de belirleyici bir özellik kazanmaktadır. Şöyle diyor Nazım Hikmet: "Mesele, tabiatın ve toplumun, hayatın diyalektik akışını şiir alanına yansıtmak olan içeriğe en uygun biçimi bulmaktır." "Evela, bir metodoloji meselesi olarak şunu kabul etmeli: biçimden öze, içeriğe değil; içerikten, özden biçime. İlk önce içerik, sonra biçim. Biçimin nasıl olacağını belirleyecek içeriktir. Tabii bu metodoloji bakımından böyledir, yoksa biçimle içerik bir birlik" ve karşılıklı etkileşimler. Demek, Nazım nasıl sanatta hayatla (nesnel gerçeklik, dış dünya'yla) hayata "aktif olarak iştirak etmeyi" diyalektik bir birlik içinde kabul ediyorsa, sanat yapıtında da içerik ile biçim arasında da öylesine diyalektik bir birliği görmekte, ve biçimi edilgen değil, etkin öge olarak ele almaktadır. Nazım'a göre biçimin bu etkinliği, "üslup zenginliğine yol açar; kendi deyişleyle, 'içeriği aktif olarak en uygun çerçevesinde biçimleyecek olan üslubun ne kadar çok tarafı olması lazımdır. Burda üstünde durulması gereken çok önemli bir nokta da, yöntemle üslup'un birbiriyle özdeşlik içinde görülmesidir; böyle bir şey, sanatta gerçekçiliğin içeriğine aykırıdır. Nazım bunu açıkça, siyasal boyutlarıyla, şöyle dile getiriyor: "Her iki anlayış da (yani, revizyonizm de, dogmatizm de - A.Ç.) 'yöntem' ve 'üslup' kavramlarını özdeşleştirerek, sosyalist gerçekçilik kavramını gerçek içeriğinden yoksun kıyorlar. Revizyonistler, sosyalist gerçekçilik yöntemini, diinyanın bilinçli marksist-leninist ilkeler temelinde bu sanatsal kavranışını karalamak için, onun tüm sanata sözümona bir sanatsal üniforma (yani, tek bir üslup - A.Ç.) 'direktifi verdiği' uydurmasyonuna sarılıyorlar. Sekterler ve dogmatikler de... bu ilkelere olan sahte sadakatlerini sosyalist gerçekçilik maskesi altında gizleyerek, revizyonistlerin sosyalist gerçekçiliğe iftiralarına yardım ediyorlar." Nazım Hikmet, bütünselliği içinde verilmesi gereken sanatsal içeriğe uygun biçim özelliklerinin çeşitliliği ya da anlatım ve teknik özelliklerin değişikliği üstüne görüşlerini pek çok yerde açıklamış; gerçekçi bir sanatçının kapalı biçim özelliklerinden oldu-

lerle düzeltmek ister"; bir başka deyişle, düzensizliğin nedenini sınıfsal ilişkilerde göremediğinden ve ilerici olan sınıfın bakış açısından tarihsel gelişmeyi değerlendiremediğinden, kendi küçük-burjuvaca sınırlamaları dolayısıyla, sonunda bir eleştirel gerçekçi olarak kalır; ya da, "solda görülenler arasında muhteva bakımından ayrılık. Mesele Orhan Veli'yle, A.Kadir dil bakımından birbirlerine yakındırlar ve soldadırlar, ama içerik bakımından Orhan Veli merkezin de sağına geçmiştir... İçerikte soliar arasında şekilde sağ olanlara rastlanıyor." İşte böylece, sanatta yöntem olarak sosyalist gerçekçiliği açıklarken, Nazım, sınıfsal belirleyiciliğine

değinerik, içeriğin en önemli bir özelliğini açığa çıkarmaktadır. Buysa, yukarıda değinildiği üzere, aslında, bilme ile değerlendirmenin diyalektik birliği olgusundan, yani, gerçekçilik sözkonusu olduğunda, yaşamın kedi sınıfsal belirtenleri içinde ileriye dönük olarak, bir başka deyişle, işçi sınıfının bakış açısından değerlendirilmesinden, gerçekliğin ancak böylece tam olarak bilinerek sanatta yansıtılabileceğinden başka bir şey değildir. Nazım bunu yalın olarak şöyle dile getirir: "realizm; olayı, konuyu olduğu gibi, yani geçmiş şimdi ve gelecek öğeleriyle yani akışı halinde ve bunun üzerine etkin olarak verir." Burda, Na-

zım Hikmet'in gerçekliğin bütünselliğiyle içerikte nasıl verilebileceğini ortaya koyduğunu görmekteyiz. Bunun sanatta biçimsel yönden anlatımı, "bütünün uyumunu, mimarisini yapabilmek"tir; demek ki, Nazım Hikmet, sanatı, aynı zamanda yaşamın ona uygun bir modellendirilişi olarak görmekte; bunun için de bir sanat yapıtının çok yönlü olarak bir kurulmayı (konstrüksiyonu) içermesi gerektiğini söylemektedir: "Yani realist şiir şeklinde, renk, koku, resim, mimari, musiki ve sair unsurların da bulunması lazım değil mi? Realitede bu unsurlar mevcut değil mi?" Sanatın kendine özgü anlatım araçlarının, dilinin kullanılmasını belirleyen şey de budur; bir başka deyişle, sanat yapıtında kurulma, yapıtın içeriğine bağlı olarak, dilin özelliklerini belirler; söz gelişi, "öyle içerikler vardır ki, onlarda kafiye istemez, konuşma dili ahengi ve imkanları yeter, bazı içerikler de vardır ki kafiye ister, kafiye de çeşit çeşit olabilir, kafiye imkanları da hudutsuzdur - ve bazı içerikler vardır ki daha soyut.. bir dil ister." Nazım hikmet, bu sözleriyle, yani sanatsal anlatım araçlarının, sanat dilinin bir başka deyişle, sanatta semiotik yönün, işaret (imsel) yönün nasıl içeriğe bağımı olduğunu gösterişiyle, aslında, günümüzde de çok önemli olarak, marksist estetiğin bilimsel zenginliğini kanıtlamaktadır.

* YURUYUŞ'un notu: Yazarın, Nazım Hikmet'ten alıntılarında, günümüz Türkçesinde anlaşılabilirlik açısından zorluk taşıyan kimi sözcükler, tarafımızdan sadeleştirilmiştir.)

■ 4 HAZİRAN GÜNÜ, ÜSKÜDAR'DA İŞYERİNİN ÖNÜNDE FAŞİSTLERCE KATLEDİLEN ÇETİN YÜCEL'İ, SAYGIYLA, SEVGİYLE, İNANÇLA ANIYOR VE "AHLAK ÜZERİNE MARKSİST LENİNİST ÖĞRETİ" BAŞLIKLI SON ÇALIŞMASINDAN BİR BÖLÜM YAYINLIYORUZ:

Markсист Leninist Bilinçte Sosyalist Ahlak

■ çetin yücel

Sosyalist Devrime geçtikten sonra, burjuva ahlak prensipleri, insanlar arasındaki ilişkilere uygulanamaz. Yeni ahlak kuralları, ahlak üzerine Marksist-Leninist öğretisi ile uygulamaya girer. Burjuva bireyciliği, yerini kolektivizme, nasyonalizme, yerini sosyalist vatanseverlik ve proletarya enternasyonalizmine, rekabet yerini, sosyalist yarışa, emeğe karşı kin ve nefret, yerini çalışma aşkına, burjuva ilişkileri, çıkar gereği evlilik ve çürük aile, yerini temiz ve gerçek bir aşka, hakları eşit olan karı kocanın sağlam birliğine, iki yüzlülük, dalkavukluk ve yalancılık, yerini samimiyet ve prensipliliğe bırakır.

Kapitalist toplumda egemen durumda olan burjuva ahlakı ile beraber proleter ahlakı, bilimsel sosyalist ahlak, yani bugün biricik devrimci ve ilerici sınıf olan işçi sınıfının ahlakı doğmaktadır. Bu ahlak en yüksek ahlak. Çünkü, bu ahlak istismarı ve köleliği ortadan kaldırmak ister; sınıfların ve sınıf kavgalarının olmadığı sosyalist toplumu kurnak için savaşan yeni bir sınıfın töresel ilişkilerini ayarlar. Bu ahlak sosyalist insanın, sosyalist savaşçıların ahlakıdır. Marksist-leninist ahlak geleceğin ahlakıdır. O, işçi sınıfının, devrim yolu ile kapitalizmi yıkması için bütün kuvvetini seferber ederek ona hizmet etmektedir.

Sosyalist ahlak, burjuva ahlakına tamamen zıttır. Burjuva ahlakı özel kapitalist mülkiyet şekli üzerine kurulmuştur, bu mülkiyet şekline saygı gösterilmesini telkin eder, bireycilik ve horbinlik aşılır. Sosyalist ahlak özel mülkiyetin karşısındadır. Onun yıkılmasını ister, ortak mülkiyete, kolektivizme karşı saygı ve insanlar arasında dostluk aşılır. Burjuva ahlakı sınıf kavgalarının karşısındadır, sosyalist ahlak istismara karşı kin güdülmesini telkin eder ve devrimci bir cesaret, yiğitlik ve mertlik aşılır.

Burjuva filozofları, ahlakçıları ve din adamları işçi sınıfını ve sosyalist partilerini ahlaksızlık ve her türlü ahlakı inkar etmele suçluyorlar.

Lenin, Komsomolun III. Kongresi'nde yaptığı tarihi konuşmasıyla bu alçakça suçlamaya yerinde bir cevap verdi. Lenin "Marksist ahlak var mıdır?" diye soruyor ve cevaplıyor. "Elbetteki vardır... Çok kere ahlakın olmadığını iddia ediyorlar ve sık sık bizim, komünistlerin, her türlü ahlakı inkar ettiğimizi söylüyorlar."

"Bu, meseleyi bir nevi tahrif etmek, işçi ve köylülerin gözlerini bir çeşit bağlamaktır."

"Biz bu anlamda ahlak ve törelliği inkar ediyoruz. Törelliği allahın emri olarak göstererek, burjuvazinin vazettiği anlamda ahlakı yok sayıyoruz. İnsan üstü, sınıf üstü bir kavram olarak her törelliği reddediyoruz. Biz bunun yalan olduğunu, pomeşçikler lehinde olarak işçi ve köylülerin kafalarını boş şeylerle doldurmak ve

onları aldatmaktan ibaret olduğunu söylüyoruz."

Burada görüldüğü gibi işçi sınıfı ve onun bilimsel partisi her çeşit ahlakın karşısında değildir. Aksine, onlar gerçek, en iyi ve hümanist ahlaka sahiptirler, onlar en yüksek olan bu ahlak kurallarının egemen olması için çalışmaktadırlar.

Marksist-leninist öğretide sosyalist ahlakın esası, kapitalizmi yıkmak, sosyalizmi kurnak ve sağlamlaştırmak için mücadeledir. Bu esas, ahlaki olanla ahlaki olmayan arasındaki en önemli ayrıdır. Bu esas, sosyalist ahlakın Leninist özelliğini ifade etmektedir. Sosyalist ahlaka göre, sosyalizmin zafer kazanmasını sağlayacak her hareket, ahlakidir, nihai hedefe ulaşmayı engellemek ise sosyalist ahlaka sığmaz.

Sosyalist devrimden sonra, işçi ve emekçilere yeni görevler düşer. Kitleleri sosyalist devlete alıştırmak, emeğe ve sosyalist mülkiyete karşı yeni ilişkiler geliştirmek, yeni bir disiplin yaratmak, ruhsal terbiye gibi yeni bir disiplin, bir ödev ön plana alınır. Sosyalist toplumda, sosyalist ahlakın, kolektivizm, toplum çıkarlarını bireysel çıkarlardan üstün tutmak gibi özellikleri geniş bir ilerleyiş kaydeder. Halk kitlelerinin vatanseverliği yeni bir şekil alır, sosyalist vatana, sosyalist toplum düzenine bağlılığı, sevgiyi ifade eden sosyalist vatanseverlik şekline girer.

Sosyalizm koşullarında halk kitlelerinin hümanistliği, sosyalist hümanizme dönüşür. İnsana karşı sevgi ve saygı göstermek, ihtiyaçlarını sağlamak, maddi durumunu ve kültürünü yükseltmek için, sağlığını korumak ve sağlamlaştırmak için savaşmak, işçi sınıfı partisinin, sosyalist devletin ve bütün toplumun her eyleminin temelini teşkil eder.

İşçi sınıfının yüksek idelere sahip oluşu, amaca yönelişi, işçi sınıfı partisinin davasına kalben inanışı, doğru ve dürüst oluşu, örgütlü, prensipli, disiplinli, alçak gönüllü ve hassas oluşu, eleştiri ve kendini özeleştiriye karşı sosyalistçe yaklaşımı gibi ahlaki tavırlar, daha geniş bir özellik almışlardır.

Sosyalist toplumda işçi sınıfının ahlakının temel özellikleri ve gerekleri ve bunlar arasındaki karşılıklı ilişkiler nelerdir?

Sosyalist ahlakın temel özellikleri veya prensipleri şunlardır: Kolektivizm, sosyalist vatanseverliği ve proletarya enternasyonalizmi, sosyalist hümanizmi, emeğe ve sosyalist mülkiyete karşı sosyalistçe yaklaşımlar, aşka, aileye ve hikaya karşı sosyalistçe tavır almak.

Marksist-leninist öğretisi içerisinde bilimsel olarak eğitilmiş insan özelliklerinin en önemli gerekliliği, en önemli şartları doğruluk, dürüstlük, alçak gönüllülük, yüksek ide ve prensiplere sahip oluş, disiplinli,

çetin ve azimli, dayanıklı oluş vs. dir.

Sosyalist ahlakın esası - ki bütün diğer özellikler bu esas üzerine kurulur - kolektivizm ve toplumun çıkarlarını, bireysel çıkarından üstün tutmağa hazır olmak ve bunu yapabilmektir.

Kolektivizm, bilimsel sosyalist ahlakın temel taşıdır. Çünkü doğrudan sosyalist toplumun ekonomik temelini yani üretim araçları üzerindeki toplumsal mülkiyete dayanır. Emekçilerde ve gençlikte vatanseverlik bilincinin oluşturulmasında ve geliştirilmesinde, onların sebatkar enternasyonalistler, emeğe, sosyalist mülkiyete, aşka, nikaha ve aileye karşı bilinçli, bilimsel sosyalistçe davranan insanlar olarak gelişmesinde, sosyalist vatanın namuslu, dürüst, alçak gönüllü ve disiplinli vatandaşları olmasında en önemli dayanak, bireysel çıkarları kolektifin ve ulusun, sınıfın, ailenin çıkarlarına

feda edebilmekve buna hazır olmaktadır.

Mois Semof şöyle diyor:

"Sosyalist toplumda yalnız tek bir esas ahlak vardır. Bu ahlak bütün toplumun ahlakı olan komünist ahlak. Bu toplumda insanlar arasında karşılıklı güven, dayanışma ve işbirliği, gerçek insancıl ilişki vardır. İnsanları birbirlerinden ayıran, aralarında güvensizlik, yabancılık ve bireycilik yaratarak onları ahlaken bozan ve sarkatlayan nedenler tamamen ortadan kaldırılmıştır."

ANTİFAŞİST MÜCADELE VE DÖRT KİTAP!

● **Bulgaristan İşçi Hareketinde Sağ ve "Sol" Sapmalar**
Boyan Grigorov

Bulgaristan işçi hareketinin, özellikle faşizme karşı mücadele alanında karşılaştığı sağ ve "sol" sapmalar ve bu sapmaların yeniliğe uğratılması süreci son derece öğreticidir. 1920'lerin başlarından 1930'lerin sonlarına uzanan tarihsel dönemi kapsayan bu inceleme, bugün büyük benzerlikler gösteren sorunlarla karşı karşıya bulunan Türkiye için özel bir önem taşımaktadır.

96 sayfa/60 Lira

● **Faşizmin Zindanlarında Ninko Kozçeki**

BKP'nin 5. Kongresinde okunan Vekillik Komisyonu Raporu, 973 delegeden 491'inin, yani % 50'sinin siyasi hükümlülerden seçildiğini göstermektedir. 1923-44 yıllarında siyasi hükümlülerin cezaevlerindeki yaşam mücadelelerini, gördükleri işkenceleri, başlangıçta bozguna uğramalarına rağmen sonunda zafere nasıl ulaştığını anlatan bu kitap antifaşist propaganda ve mücadelede kullanılabilecek güçlü bir elerdir.

266 sayfa/150 Lira

● **Hitler İktidana Karşı Antifaşist Mücadele Klaus Mammach**

Alman antifaşist mücadelesinin 1933-1939 dönemini ele alan bu kitap, faşist gücüne karşı yoğun bir

Alman antifaşist mücadelesinin 1933-1939 dönemini ele alan bu kitap, faşist gücüne karşı yoğun bir kavga içinde olan ülkemiz ilericileri, demokratları, bilimsel sosyalistleri için de büyük bir öğretici değere sahiptir.

288 sayfa/125 Lira

● **Nazi Yönetimi Altında İşçi Sınıfı ve Çalışma Koşulları Jurjen Kuczynski**

Alman faşizmi üzerine klasik bir yapıt niteliğini kazanan bu inceleme, faşizmi daha iyi tanımak ve tanıtmak için son derece yararlı bir basvuru kitabıdır.

288 sayfa/125 Lira

Adres: Piyerloti Cad. 21/2 Cemberlitaş - İstanbul

ÇETİN YÜCEL'E

ÖYLESİ
BİR ÖFKE
YIKILIR MI?
DAĞ DAĞ OLMUŞ
GONÇA GONCA
GELİNCİK
SELVİ SELVİ
ÇATAL ÇATAL
YÜREK OLMUŞ YİĞİTLİK!

ASLANIM YİĞİDİM
ŞAHAN GİBİ DÜŞÜVERDİN
KAHPENİN KURŞUNUYLA
YÜREĞİN YÜREKİ
ŞAHAN GİBİ DÜŞÜVERDİN
AL KANIN İLEN
ŞORUL ŞORUL.

AH!
ŞİMDİ
NASIL KIRDILARSA DALINI
ŞİMDİ
NASIL
ÖKSÜZ KODULARSA YARINI
GAYRİ
ÖCÜNÜ KOMAMAK GEREK
FAŞİSTİN FAŞİSTİ
SOYSUZUN DÖLÜ
SERMAYENİN İTİNDE
KOMAMAK GEREK!

ZALİM VE HAYIN
ÇIYAN VE ENGEREK.

SEVDAYI
DÜŞLERİ
VE EMEĞİ
VE İNSANI YOK EDEN
NAMUSSUZUN İTİNDE
KOMAMAK GEREK
GÖZE GÖZ
VE DİŞE DİŞ.
GAYRİ ÖLMEK AYIP DEĞİL BABEY!

S. YAŞARÇAĞ

BİR KARA TARİH:
19 HAZİRAN 1953

ROSENBERGLER YAŞIYOR

AMERİKA TARİHİNİN ONURLU ADLARI ARASINDA — NEDENSE — ABD HÜKÜMETLERİNCE SUÇLANMIŞ, HÜKÜM GYMİŞ, KATLEDİLMİŞ KİŞİLER ÖNDE GELİR. EMPERYALİZMİN, SAVAŞ KUNDAKÇILIĞININ, ANTİKÖMÜNİZM HİSTERİSİNİN, MC CARTHY ÇILGINLIĞININ İNSANLIK VE HALK DÜŞMANLIĞININ SUÇLADIĞI VE YOK ETTİĞİ KİŞİLER, AMERİKA'NIN YİĞİT EVLATLARI OLARAK, İNSANLIK TARİHİNE ADLARINI YAZDIRMIŞLARDIR. VE AMERİKA'YI, GÜZELİM DÜNYAMIZIN "DOSTLUK, KARDEŞLİK VE BARIŞ MARATONU" NDA BU KAHRAMANLAR TEMSİL ETMEKTEDİR...

Ethel ve Julius Rosenberg! 1953 yılının 19 Haziranını, 20 Hazirana bağlayan kara gecesinde, akı karası meleziyle bütün bir dünya halkının, ilerici, demokrat ve barışsever dünya güçlerinin direnişine ve gözyaşlarına rağmen salyalı Mc Carthy hainliğinin elektrik iskemlesinde boğazlandılar. Arkalarında, bilimsel düşüncenin temizliğini, inancın kutsallığını ve dünya barışının teslim alınamaz bayrağını bırakarak...

ABD'nin nükleer sırlarını Sovyetler Birliği'ne satmakla suçlanıyorlardı. Suçlayan faşizmdi. Yargılayan faşizm. Uygulayan faşizm! Emperyalizmin ve silah tekelinin dişleri kanlı bekçisi! Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin her ülkede, sıkışılan her dönemde gündeme getirdiği kara belâ!

Suçsuzdu Rosenberglar. Amansız işkencelere uğradılar. Suçsuzluklarını sonuna dek, yiğitçe savundular. Ülkelerini, insanları ve dünyayı sevmenin onurunu sonuna dek korudular. Öldürme kararı uygulanmadan önce, tutulan dilmece tanıkların yalanları ortaya çıktı. Davanın yeniden görülmesi istendi. Ancak tümü reddedildi bu isteklerin. Mc Carthy faşizmi yüzündeki kararı, elindeki kanı yıkamaya, yalanlarının üstünü örtmeye bile gerek görmeden öldürdü Rosenbergları.

İşte tam da bu yıllarda, suçsuzlukları apaçık olan iki ilerici aydının katledildiği günlerde, Amerikan emperyalizmi Türkiye'ye traktör, ekonomik "yardımı" ve "demokrasi" ihraç ediyordu. Yıl, 1953'tü... Demokrasi ihracı kesintisiz sürdü. Geldik bugüne!

Şimdi yıllardan 1980'dir. Rosenbergların boğazlandığı gün doğan çocuklar şimdi 27 yaşındadır. Ve Rosenbergların bayrağı onların elindedir. Dünyamızın bütün ufuklarında yükseltilecek insanlık, demokrasi ve barış bayrağı! Emperyalizme, tekellere, faşizme, anti-kömünizm histerisine, savaş kundakçılığına karşı!

SELAM OLSUN ROSENBERGLERE!
SELAM OLSUN AMERİKAN HALKININ YİĞİT EVLATLARINA!
SELAM OLSUN AMERİKAN HALKINA!

büyük ekim devriminin büyük yazarı GORKI

Sovyet işçilerinin ve dünya işçi sınıfının büyük yazarı Maksim Gorki ölümünden 44 yıl sonra bugün hâlâ dipdiri! Yaşamını ve sanatını Ekim Devrimiyle özdeşleştiren büyük Gorki'yi her yıl aynı coşkuyla anıyoruz...

Dünya işçilerinin ona saygısı, sevgisi kuşkusuz her şeyden önce onun Ekim Devrimi'yle özdeşleşen kişiliğinden. Gorki, devrimci Rus sosyal demokrat hareketini, işçi sınıfının devrimci çalışmasını, ayaklanmalarını, Çarlık matlakiyetinin despotik zulmünü yaşadığı ve yazdığı...

Yoksulluğu ve zulmü en aşağılayıcı işlerde çalışarak gördü, ekmeğe kavgasını Çarlık Rusyasının halka yaşamı zindan ettiği koşullarda verdi ve Gorki yaşayarak yazdı...

Gorki Lenin'in her zaman saygıyla andığı devrimin bir büyük yazarı oldu. Devrimin inancı ve ezilen milyonların yazarı olması, onun sanatını sığır-

ğa düşmek şöyle dursun, daha da yükseltti. Eleştirel gerçekçiliği dev adımlarla aştı: sosyalist gerçekçiliğin kurucularından oldu.

Devrimden sonra yapılan Sovyet Yazarlar Birliği Kongresi'nde "sosyalist gerçekçilik" terimini ilk kez Gorki kullandı. Sosyalist gerçekçiliği geliştirirken, devrim edebiyatını salt bir propaganda silahı olarak kullanmayı öneren, insanlığın kültür mirasını önemsemeyen sekterliklere karşı da savaştı. Tıpkı edebiyatı devrimci işçi sınıfı hareketinin güçlü bir silahı olarak görmeyenlere karşı savaştığı gibi...

Gorki sosyalist gerçekçiliğin bir büyük yazarı, bir büyük devrimci, bir büyük insandı... İşçilerin ve emekçilerin onurunu yükseltti, onların onuru oldu. 18 Haziran 1980'de de hâlâ aynı diriliğiyle yaşıyor...

YURUYUŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd.Şti. adına NİHAT SARGIN • Yazı İşleri Müdürü: İhan NEVSEHİRLİ • Yönetim: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA, Tel: 17 45 81 • İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/2, Cemberlitaş - İSTANBUL • Avrupa Temsilciliği: Info-Türk Ajansı 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles - BELÇİKA, Tel: 230 34 72 • İlan Koşulları: Arka kapak renkli 22.500 TL., arka kapak siyah beyaz: 18.000 TL., iç sayfalar sütun santimi 200 TL. • Abone Koşulları: Yıllık 1000 TL., altı aylık 500 TL. • Avrupa: Yıllık 60 DM, altı aylık 30 DM • Amerika: Yıllık 80 DM, altı aylık 40 DM • Avustralya - Japonya: Yıllık 100 DM, altı aylık 50 DM • AVRUPA Ödeme Adresi: Info-Türk Banka Hesabı: BBL 310-0148714-02 Bruxelles - BELÇİKA • Baskı: Daily News